

Załącznik

do Uchwały Nr XXV/267/2013

Rady Powiatu Słupskiego

z dnia 25 czerwca 2013 r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DLA POWIATU SŁUPSKIEGO
NA LATA 2013 – 2020**

SŁUPSK 2013

SPIS TREŚCI

1. CEL I PROCES TWORZENIA STRATEGII.....	3
1.1 Uwarunkowania prawne i zasady opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu słupskiego	3
1.2 Metodologia budowania strategii rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu słupskiego.....	5
1.3 Zgodność z dokumentami strategicznymi.....	9
2 DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ POWIATU.....	11
2.1 Położenie geograficzne i sytuacja demograficzna powiatu	11
2.2 System pomocy społecznej w powiecie	14
2.3 Rynek pracy	19
2.4 Niepełnosprawność	25
2.5 Piecza zastępcza	30
2.6 Przemoc w rodzinie i przestępczość	36
2.7 Ochrona zdrowia	43
2.8 Edukacja.....	48
2.9 Aktywność społeczna.....	51
2.10 Analiza SWOT	54
3. KIERUNKI ROZWOJU POWIATU	60
3.1 Wizja rozwoju społecznego	60
3.2 Cele strategiczne, szczegółowe i zadania do realizacji.....	60
4. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII.....	74
4.1 System zarządzania realizacją strategii.....	74
4.2 Monitoring i system aktualizacji strategii	75
4.3 Źródła finansowania.....	77
SPIS TABEL.....	78
SPIS RYSUNKÓW	80
SPIS WYKRESÓW.....	80
ZAŁĄCZNIK.....	83

1. CEL I PROCES TWORZENIA STRATEGII

1.1 Uwarunkowania prawne i zasady opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu słupskiego

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Termin strategii funkcjonuje w obszarze społecznym już od kilkunastu lat. Jak definiują autorzy Słownika Socjologicznego (K. Olechnicki i P. Załęski): „Strategia to zaplanowany i często realizowany w praktyce sposób osiągania jakiegoś wyznaczonego celu”, ale również „teoria, a także metody i techniki rozwiązywania określonych problemów badawczych”. Ważność strategii jako narzędzia rozwiązywania problemów społecznych podkreślił również ustawodawca, zobowiązując w ustawie o pomocy społecznej wszystkie szczeble administracji samorządowej do opracowania takiego dokumentu.

Obowiązek opracowania i realizacji strategii na szczeblu powiatowym wynika z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na mocy którego do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”. Ustawodawca określił również, iż dokument ten powinien zawierać, w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, a także wskaźników realizacji działań.

Umieszczenie obowiązku opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych w ustawie o pomocy społecznej skutkuje często błędną interpretacją, iż winna ona zawierać jedynie treści związane z niwelowaniem problemów klientów pomocy społecznej. Kompleksowa i prawidłowo zbudowana strategia rozwiązywania problemów społecznych winna obejmować wszystkie obszary polityki społecznej, które mogą przyczynić się do lepszego funkcjonowania społeczności lokalnej, a w konsekwencji poprawy warunków życia mieszkańców danej jednostki administracyjnej. Aby strategia mogła odzwierciedlać

oczekiwania mieszkańców koniecznym jest włączenie do prac nad dokumentem jak najszerszego grona ich przedstawicieli, a także reprezentantów wszystkich instytucji społecznych funkcjonujących w powiecie. Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest również wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się z zastosowaniem w procesie planowania, co najmniej dwóch z czterech niżej opisanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- ✚ programowanie – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów;
- ✚ subsydiarność – jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu;
- ✚ partnerstwo – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej;
- ✚ koncentracja – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, na podstawie którego w perspektywie najbliższych 8 lat będzie budowana polityka społeczna powiatu. Opracowany dokument nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez instytucje samorządowe, proponuje też działania, które stanowią wyzwania dla społeczności lokalnej i organizacji działających w obszarze polityki społecznej w powiecie słupskim. Niniejsza strategia z pewnością ułatwi również pozyskiwanie funduszy w nowej perspektywie programowania, a także pomoże skoordynować działania różnych instytucji w powiecie. Autorzy strategii liczą, że wypracowana z udziałem szerokiej reprezentacji społecznej strategia, będzie źródłem nowych pomysłów, podstawą budowania szerokiego partnerstwa, a także inspiracją do powstawania nowych organizacji i grup nieformalnych działających w obszarze polityki społecznej.

1.2 Metodologia budowania strategii rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu słupskiego

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego została opracowana z zastosowaniem metody partycypacyjnego modelu jej budowania. Metoda ta akcentuje udział społeczny przejawiający się realnym – bezpośrednim wpływem mieszkańców i ich przedstawicieli na sprawy społeczne, poprzez umożliwienie im wypowiedzenia się, sformułowania problemów i zaplanowania działań zmierzających do dokonania zmian społecznych w powiecie.

Do udziału w pracach nad strategią zaproszono przedstawicieli gmin, jednostek działających w obszarze polityki społecznej, sektora pozarządowego, a także Rady Powiatu Słupskiego. Uchwałą nr 127/2012 Zarząd Powiatu Słupskiego w dniu 18 października 2012 r. powołał zespół do opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020. Skład zespołu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Skład zespołu do opracowywania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 - 2020

Lp.	Imię i nazwisko członka zespołu	Reprezentowana instytucja/pełniona funkcja
1.	Sławomir Ziemianowicz	starosta słupski
2.	Zbigniew Babiaryz – Zych	naczelnik wydziału Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku
3.	Urszula Falba	naczelnik wydziału Rozwoju Powiatu i Inwestycji Starostwa Powiatowego w Słupsku
4.	Andrzej Kordylas	przewodniczący Komisji Polityki Społecznej Rady Powiatu Słupskiego
5.	Zdzisław Kołodziejcki	członek Komisji Budżetu i Finansów oraz Rozwoju Powiatu Rady Powiatu Słupskiego
6.	Marcin Białas	przewodniczący Komisji Rolnictwa, Środowiska i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Powiatu Słupskiego
7.	Urszula Dąbrowska	dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku
8.	Jolanta Kamińska	dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Słupsku
9.	Władysława Hanuszewicz	dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Damnicy
10.	Iwona Niemasz	dyrektor Domów dla Dzieci Towarzystwa „Nasz Dom” w Ustce i Słupsku
11.	Barbara Szymańska	kierownik Filii Powiatowego Urzędu Pracy w Ustce
12.	Elżbieta Rychert	podkomendant w Wydziale Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Słupsku

13.	Iwona Urbanowicz	kierownik zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Słupsku
14.	Renata Wismont	przewodnicząca Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych
15.	Dagna Sikorska	główny specjalista ds. oświaty w Wydziale Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku
16.	Danuta Rolbiecka	inspektor ds. ochrony i promocji zdrowia w Wydziale Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku
17.	Tomasz Jusiewicz	podinspektor ds. polityki społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku
18.	Katarzyna Kamińska	administrator w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku
19.	Justyna Rudowska – Błażek	starszy specjalista w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku
20.	Marlena Hałas	wychowawca w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Ustce
21.	Beata Orlicka	kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Damnicy
22.	Krystyna Szustak	kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej
23.	Krystyna Oczachowska	kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Główniczach
24.	Marzanna Groś	kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępicach
25.	Irena Kralska	specjalista pracy socjalnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kobylnicy
26.	Iwona Gierke	kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Potęgowie
27.	Ewa Roszyk	kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupsku
28.	Paulina Kamińska	kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smołdzinie
29.	Alicja Roguszczak	kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustce
30.	Małgorzata Otręba	kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustce
31.	Hanna Pela	z-ca naczelnika Wydziału Rozwoju Lokalnego i Integracji Europejskiej w Urzędzie Miasta Ustka
32.	Beata Sławkowska – Domurad	dyrektor Działu Rozwoju Regionalnego Pomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego
33.	Agata Kubea	z-ca dyrektora Działu Rozwoju Regionalnego Pomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego
34.	Marta Makuch	prezes Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku
35.	Julita Flakowicz	specjalista ds. programów w Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Słupsku

Źródło: Opracowanie własne.

Do głównych zadań powołanego zespołu należało zdiagnozowanie problemów społecznych w powiecie, sformułowanie i wybór celów oraz zadań priorytetowych, a także zorganizowanie konsultacji społecznych zapisów projektu Strategii.

Powierzone zadania zespół realizował podczas trzech wspólnych spotkań warsztatowych, a także spotkań roboczych grup obszarowych. Pierwsze dwa warsztaty wspólne moderowane były przez doradców Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Gdańsku – Elżbietę Ciastoń – Przeclawską i Tamarę Duśko. Pozostałe prace, związane z budowaniem strategii, koordynowane były przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Prace warsztatowe nad projektem strategii rozwiązywania problemów społecznych przebiegały następująco:

Warsztat 1 – 22 października 2012 r.

W trakcie pierwszej części warsztatu omówiono standardy tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu słupskiego, zapoznano członków zespołu z uwarunkowaniami prawnymi inicjowanych działań. Przedstawiono planowany harmonogram tworzenia dokumentu. Członkowie zespołu zdefiniowali wiodące problemy społeczne występujące w powiecie.

Warsztat 2 – 14 listopada 2012 r.

Zdefiniowano wizję rozwoju społecznego powiatu. Sformułowano cele strategiczne oraz cele szczegółowe dla pięciu obszarów życia społecznego, wskazanych podczas pierwszego warsztatu. Zespół podzielono na grupy obszarowe, które zarówno w czasie warsztatu, jak i podczas kolejnych spotkań grup roboczych określiły zadania do realizacji w ramach ustalonych celów, podmioty odpowiedzialne oraz terminy ich realizacji. Określono również wskaźniki oraz źródła finansowania poszczególnych działań. Skład grup roboczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Skład grup roboczych poszczególnych obszarów tematycznych

Lp.	Obszar tematyczny	Członkowie grupy roboczej
1.	RYNEK PRACY I EDUKACJA	Barbara Szymańska – koordynator Urszula Falba Jolanta Kamińska Irena Kralska Alicja Roguszczyk Dagna Sikorska
2.	ZDROWIE	Danuta Rolbiecka – koordynator Iwona Gierke Marzanna Groś Marlena Hałas Krystyna Oczachowska Elżbieta Rychert Jolanta Kubea – ekspert (przedstawiciel NFZ) Jolanta Zawadzka – Anuszczyńska – ekspert (przedstawiciel PSSE w Słupsku)
3.	RODZINA I DZIECKO	Ewa Roszyk – koordynator Urszula Dąbrowska Paulina Kamińska Iwona Niemasz Małgorzata Otręba
4.	SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE	Renata Wismont – koordynator Tomasz Jusiewicz Katarzyna Kamińska Justyna Rudowska – Błażek
5.	INFRASTRUKTURA	Marcin Białas – koordynator Zdzisław Kołodziejki Agata Kubea Hanna Pela

Źródło: Opracowanie własne.

Warsztat 3 – 17 stycznia 2013 r.

Przeanalizowano materiał opracowany przez poszczególne grupy robocze. Uzgodniono wizję, cele, działania, wskaźniki i źródła finansowania, sposób przeprowadzenia konsultacji społecznych. Ustalono zasady monitorowania, oceniania i zarządzania strategią w czasie jej realizacji.

Po zakończeniu prac warsztatowych, na podstawie wypracowanych zapisów, a także zebranych materiałów, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku przygotowało projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020. Projekt ten został przedłożony Zarządowi Powiatu i po jego akceptacji poddany konsultacjom społecznym. Opis sposobu i wyników konsultacji społecznych stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

1.3 Zgodność z dokumentami strategicznymi

Cele ogólne i szczegółowe określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020 są zgodne z następującymi celami głównymi **Strategii „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”** będącej aktualnym długookresowym programem rozwoju społeczno – gospodarczego Unii Europejskiej:

- ✚ Cel 1 – osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75 %,
- ✚ Cel 4 – podniesienie poziomu wykształcenia,
- ✚ Cel 5 – wspieranie włączenia społecznego.

Zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020 zadania wpisują się w nw. inicjatywy przewodnie realizowane na poziomie państw członkowskich, będące instrumentami realizacji celów strategii „Europa 2020”:

- ✚ ***Mobilna młodzież*** - zakłada poprawę jakości na wszystkich poziomach edukacji i szkoleń;
- ✚ ***Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*** - zakłada stworzenie warunków do unowocześnienia rynków pracy, przez ułatwienie mobilności pracowników i rozwój ich umiejętności;
- ✚ ***Europejski program walki z ubóstwem*** - zakłada pomoc osobom wykluczonym i umożliwienie im aktywnego uczestniczenia w życiu ekonomicznym i społecznym.

Działania zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego są również zgodne z działaniami zaplanowanymi w ramach obszaru „Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu” w **Krajowym Programie Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020”**.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020 zgodne są z zapisami **Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020**, tj. z celami operacyjnymi zawartymi w celu strategicznym **AKTYWNI MIESZKAŃCY**:

- + Wysoki poziom zatrudnienia,
- + Wysoki poziom kapitału społecznego,
- + Efektywny system edukacji,
- + Lepszy dostęp do usług,

oraz z celem operacyjnym „Sprawny system transportowy” - zawartym w celu strategicznym **ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ**.

2 DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ POWIATU

2.1 Położenie geograficzne i sytuacja demograficzna powiatu

Powiat słupski położony jest w środkowej części Wybrzeża Bałtyckiego, stanowi jednostkę administracyjną województwa pomorskiego. Północną granicę tworzy 57 - kilometrowy brzeg Morza Bałtyckiego. Od zachodu graniczy z województwem zachodniopomorskim (powiat sławieński), od wschodu - z powiatem lęborskim, natomiast od południa - z powiatem bytowskim. Powiat słupski jest jednym z 20 powiatów województwa pomorskiego. Obejmuje zasięgiem obszar 2304 km², co stanowi blisko 13 % powierzchni całego województwa. Siedziba władz powiatu mieści się w Słupsku.

W skład powiatu słupskiego wchodzi łącznie dziesięć gmin, w tym osiem gmin wiejskich (Damnica, Dębica Kaszubska, Głównyzyce, Kobylnica, Potęgowo, Słupsk, Smoldzino, Ustka), jedna gmina miejsko-wiejska (Kępice) oraz jedna gmina miejska (Ustka).

Rysunek 1. Mapa powiatu słupskiego z podziałem na gminy

Źródło: www.wikipedia.pl

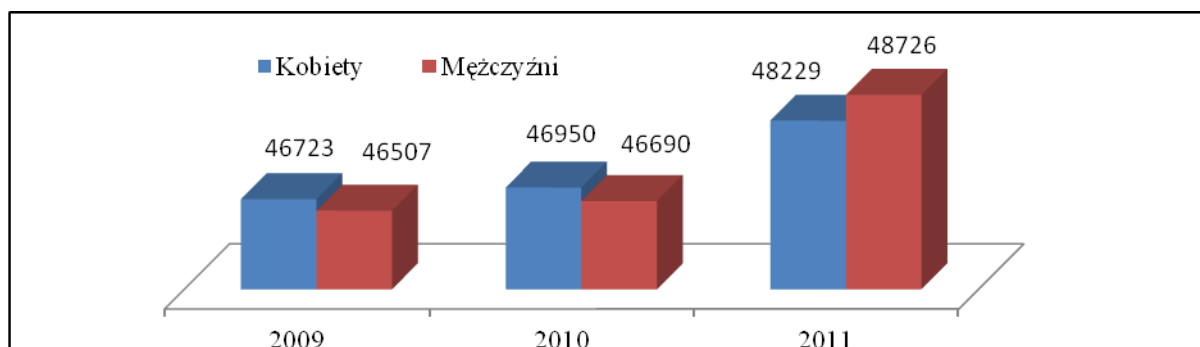
Średnia gęstość zaludnienia powiatu słupskiego wynosi 42 osoby na 1 km². W okresie 2009 – 2011 liczba ludności w systematycznie wzrastała. Według danych na koniec grudnia 2011 roku w powiecie mieszkało 96955 osób, tj. aż o 4 % więcej niż w roku 2009 (3725 osób). W latach 2009 – 2010 większość w powiecie słupskim stanowiły kobiety, jednak w 2011 roku odnotowano tendencję odwrotną. Liczba mężczyzn w ciągu dwóch lat wzrosła o 5 %, przy 3 - procentowym wzroście liczby kobiet. Spowodowało to nadwyżkę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet w ostatnim analizowanym roku.

Tabela 3. Stan ludności w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	Dynamika 2011/2009
Ogółem	93230	93640	96955	1,04
Kobiety	46723	46950	48229	1,03
Mężczyźni	46507	46690	48726	1,05
W wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej)	16007	16466	16360	1,02
Kobiety	7800	8015	7928	1,02
Mężczyźni	8207	8451	8432	1,03
W wieku produkcyjnym (15 – 59 lat kobiety, 15 – 64 lat mężczyźni)	65496	67769	67714	1,03
Kobiety	30760	31391	31263	1,02
Mężczyźni	34736	36378	36451	1,05
W wieku poprodukcyjnym	11727	12335	12881	1,10
Kobiety	8163	8668	9038	1,11
Mężczyźni	3564	3667	3843	1,08

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

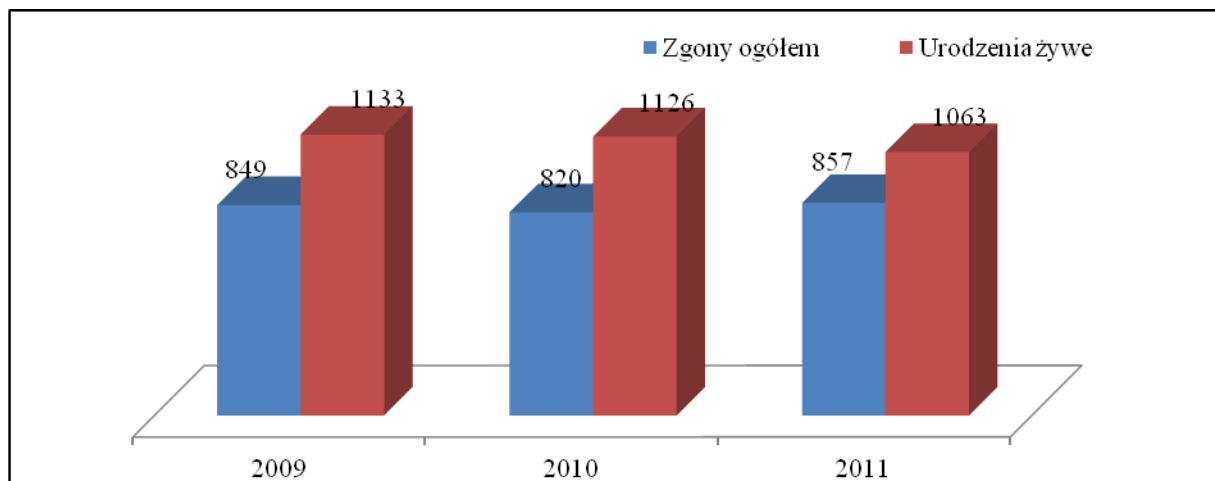
Wykres 1. Liczba ludności w powiecie słupskim z podziałem na płeć w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

Największą dynamiką wzrostu charakteryzują się osoby w wieku poprodukcyjnym. W grupie tej dominują kobiety, natomiast wśród osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym większość stanowią mężczyźni.

Wykres 2. Liczba zgonów i urodzeń w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

Tabela 4. Ruch naturalny w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Urodzenia żywe	1133	1126	1063
Kobiety	542	553	484
Mężczyźni	591	573	579
Zgony ogółem	849	820	857
Kobiety	392	347	377
Mężczyźni	457	473	480
Liczba zawartych małżeństw	659	565	554
Przyrost naturalny	284	306	206
Kobiety	150	206	107
Mężczyźni	134	100	99

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

W roku 2011 zarejestrowano 1063 urodzenia dzieci żywych, tj. o 63 mniej niż przed rokiem i o 70 mniej niż w 2009 roku. Odwrotnie kształtuje się tendencja zgonów, których w 2011 roku zarejestrowano 857, tj. o prawie 5 % więcej niż w roku poprzednim, przy czym wzrost ten wynikał przede wszystkim ze wzrostu umieralności kobiet (wzrost o 8,6 % w stosunku do roku 2010). W analizowanych latach następował systematyczny spadek liczby zawartych małżeństw. W 2011 roku zawarto 554 związki małżeńskie, czyli aż o 16 % mniej niż dwa lata wcześniej.

2.2 System pomocy społecznej w powiecie

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Jej celem jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem poprzez rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, realizującymi zadania na szczeblu gmin i powiatu, są ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centrum pomocy rodzinie. Ośrodki pomocy społecznej realizują zadania gminy związane m. in. z przyznawaniem pomocy rzeczowej i finansowej osobom i rodzinom, zapewnieniem schronienia, miejsc w ośrodkach wsparcia, świadczeniem usług opiekuńczych. Natomiast powiatowe centrum pomocy rodzinie realizuje zadania powiatu związane m. in. z umieszczaniem osób w domach pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym, prowadzeniem poradnictwa specjalistycznego, udzielaniem pomocy w procesie usamodzielniania.

Na terenie powiatu słupskiego funkcjonuje jeden miejski i dziewięć gminnych ośrodków pomocy społecznej oraz jedno Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w których łącznie na koniec 2011 zatrudnionych było 146 pracowników.

Tabela 5. Liczba osób zatrudnionych w jednostkach pomocy społecznej powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych pracowników					
	2009		2010		2011	
	Ogółem	w tym pracowników socjalnych	Ogółem	w tym pracowników socjalnych	Ogółem	w tym pracowników socjalnych
Ośrodki Pomocy Społecznej	134 *	49	143 *	54	145 *	53
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku	14	5	13	5	14	5
OGÓLEM	136	54	144	59	146	58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu słupskiego oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

* *W danych dotyczących stanu zatrudnienia w ośrodkach pomocy społecznej uwzględniono liczbę zatrudnionych pracowników w środowiskowych domach samopomocy w Rumsku, Gardnie Wielkiej i Potęgowie.*

W ośrodkach pomocy społecznej zatrudnionych były 132 osoby. Pracownicy socjalni stanowili 40,2 % kadry. Pozostali pracownicy wykonywali zadania związane z obsługą administracyjno – księgową, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych dodatków mieszkaniowych oraz świadczeniem usług opiekuńczych. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku w latach 2009 i 2011 łącznie zatrudniano 14 osób, tj. o jedną osobę więcej niż w roku 2010. We wszystkich tych latach pracę socjalną świadczyło 5 pracowników. Pozostali zajmowali się obsługą świadczeń, dofinansowaniami PFRON, obsługą administracyjną.

W powiecie słupskim w trzech gminach funkcjonują środowiskowe domy samopomocy, będące ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z ich usług korzystają osoby wymagające wsparcia w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, postępowaniu rehabilitacyjnym zmierzającym do osiągnięcia przez nie poprawy funkcjonowania, jakości życia i powstrzymania postępującej regresji.

Tabela 6. Liczba miejsc w środowiskowych domach samopomocy w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Środowiskowy Dom Samopomocy w Rumsku (gmina Główczyce)	20	20	21
Środowiskowy Dom Samopomocy w Potęgowie	25	25	25
Środowiskowy Dom Samopomocy w Gardnie Wielkiej (gmina Smołdzino)	15	16	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu słupskiego.

Najwięcej osób korzysta z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Potęgowie, natomiast najmniejszą liczbą miejsc dysponuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Gardnie Wielkiej. W roku 2012 powstał kolejny środowiskowy dom samopomocy w gminie Kępice, który dysponował 40 miejscami dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W powiecie słupskim działają również cztery domy pomocy społecznej:

- w Lubuczewie - dla osób przewlekle psychicznie chorych;
- w Machowinie - dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;

- ✚ w Machowinku - dla dorosłych, dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie;
- ✚ w Przytocku, prowadzony przez Zgromadzenie Braci Szkół Chrześcijańskich - dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

Tabela 7. Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców
Dom Pomocy Społecznej w Machowinie	124	127	125
Dom Pomocy Społecznej w Machowinku	85	86	85
Dom Pomocy Społecznej w Lubuczewie	107	107	107
Dom Pomocy Społecznej w Przytocku	97	101	100
OGÓLEM	413	421	417

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych domów pomocy społecznej z powiatu słupskiego.

W analizowanym okresie trzech lat liczba mieszkańców domów pomocy społecznej ulegała różnym tendencjom. W roku 2011 wzrosła o 5 osób w porównaniu z rokiem 2009, przy nieznacznym spadku (o 3 osoby) w porównaniu z rokiem poprzednim. Jednak dość znaczny, bo aż o 8 osób, wzrost liczby mieszkańców w roku 2010 w porównaniu z rokiem 2009 powoduje, iż ogólna ich liczba w domach pomocy społecznej uległa zwiększeniu.

W powiecie słupskim w latach 2009 – 2010 odnotowano znaczny spadek liczby gospodarstw domowych przy niezmięnionej ich liczbie w województwie pomorskim.

Tabela 8. Liczba gospodarstw domowych w powiecie słupskim i województwie pomorskim w latach 2009 – 2010

Gospodarstwa domowe	powiat słupski		Województwo pomorskie	
	2009	2010	2009	2010
Ogółem	29067	26067	755192	755192
Objęte pomocą społeczną	5571	5740	78821	81245
Udział % gospodarstw domowych objętych pomocą	19,2	19,7	10,4	10,8

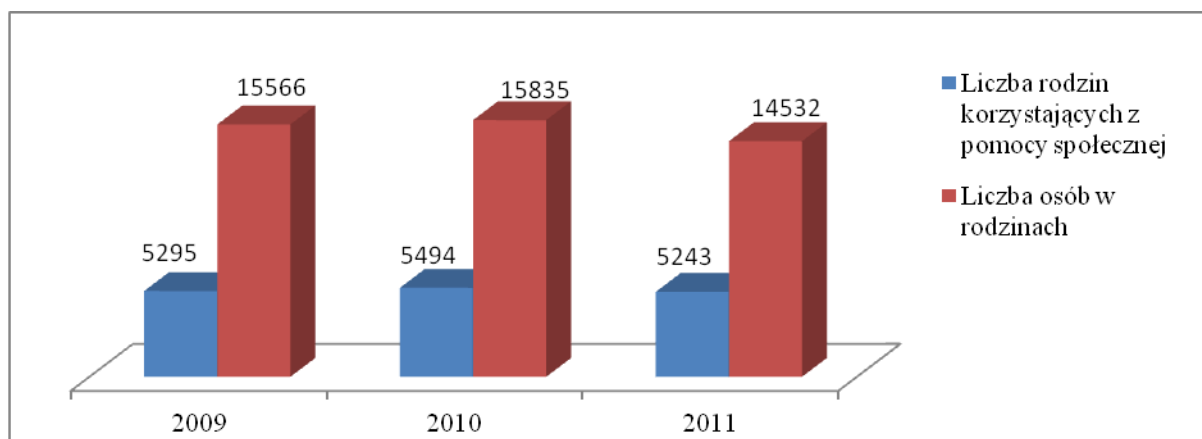
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

Przy tendencji spadkowej liczby gospodarstw domowych w powiecie słupskim zauważalny jest nieznaczny wzrost liczby gospodarstw objętych pomocą społeczną. W roku 2010 z pomocy tej korzystało o 3,03 % więcej gospodarstw domowych niż w roku poprzednim. Podobnie kształtowała się sytuacja w całym województwie pomorskim, jednak udział gospodarstw objętych pomocą społeczną w ogólnej liczbie gospodarstw w powiecie słupskim jest znacznie większy niż w województwie pomorskim i w obu latach wynosi prawie 20 %.

W ostatnim analizowanym roku w powiecie słupskim nastąpił znaczny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Wg danych na koniec grudnia 2011 roku liczba ta była niższa o 4,6 % w porównaniu z rokiem 2010 i o 1 % w porównaniu z rokiem 2009. Odwrotnie kształtowała się sytuacja w roku 2010, kiedy to liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zwiększyła się o 3,8 % w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wykres 3. Liczba rodzin i osób w rodzinach z powiatu słupskiego korzystających z pomocy społecznej w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu słupskiego.

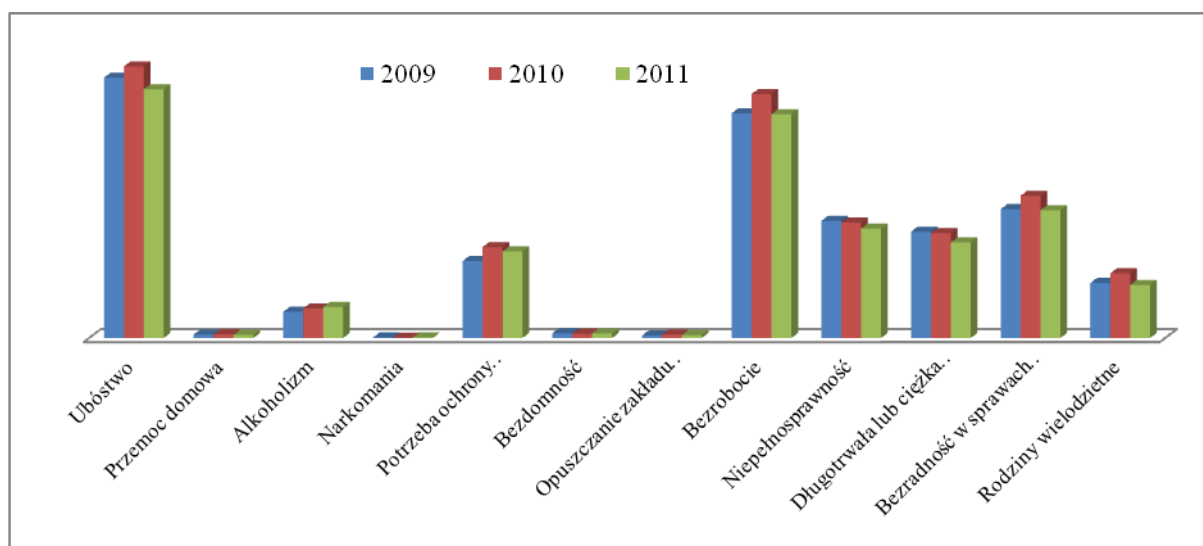
Powyższe tendencje mają odzwierciedlenie w kształtowaniu się wskaźników dotyczących liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy. W wyniku znacznego spadku liczby rodzin korzystających z pomocy w roku 2011 analogicznie zmniejszyła się liczba osób w tych rodzinach. W roku 2010 odnotowano tendencję odwrotną.

Tabela 9. Przyczyny przyznawania pomocy społecznej w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Przyczyna przyznawania pomocy społecznej	2009	2010	2011
Ubóstwo	8714	9092	8327
Przemoc domowa	116	129	109
Alkoholizm	880	994	1041
Narkomania	19	10	20
Potrzeba ochrony macierzyństwa	2580	3046	2897
Bezdomność	161	146	154
Opuszczanie zakładu karnego	84	120	102
Bezrobocie	7524	8170	7492
Niepelnosprawność	3920	3863	3662
Długotrwała lub ciężka choroba	3561	3511	3202
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	4314	4762	4279
Rodziny wielodzietne	1843	2166	1775

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu słupskiego.

Wykres 4. Przyczyny przyznawania pomocy społecznej w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu słupskiego.

Głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w powiecie słupskim jest ubóstwo i bezrobocie. Ubóstwo było częstszym powodem udzielania wsparcia aniżeli bezrobocie. Jednakże wskaźniki w obu przypadkach kształtują się na wysokich poziomach. W ostatnim analizowanym roku znacznie spadła liczba osób objętych wsparciem zarówno z powodu ubóstwa, jak i bezrobocia, tj. o ponad 8 % w porównaniu z rokiem poprzednim (należy zaznaczyć, że jedna osoba w ciągu jednego roku mogła zostać objęta wsparciem

kilkakrotnie). Kolejnym powodem udzielania pomocy były: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, długotrwała choroba i niepełnosprawność. Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu tych trzech przesłanek również znacznie zmalała w roku 2011 w porównaniu z latami poprzednimi. Na uwagę zasługuje stały wzrost liczby osób korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu – tu w roku 2011 nastąpił wzrost o 18,3 % w porównaniu z rokiem 2009. Ze wsparcia pomocy społecznej z powodu narkomanii korzystało najmniej osób.

2.3 Rynek pracy

Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2011 roku dla powiatu słupskiego wyniosła 22,4 %. W porównaniu z grudniową 2010 roku wzrosła o 0,2 %, natomiast grudniową 2009 roku - o 1 %. W latach 2009 – 2011 wskaźnik powiatowy był prawie dwukrotnie wyższy od wojewódzkiego i krajowego.

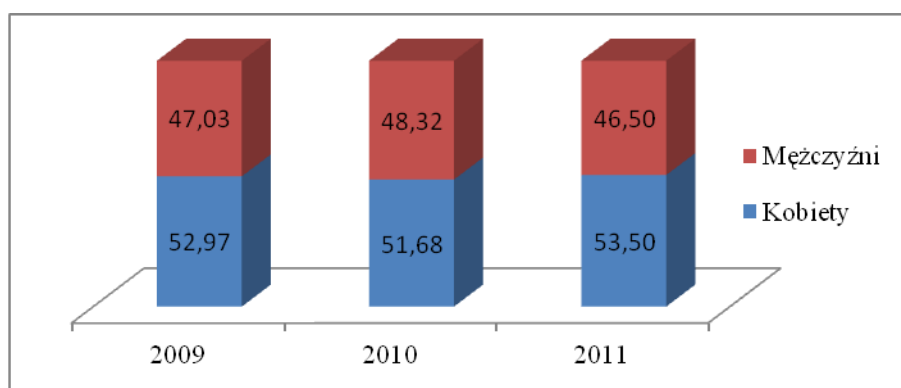
Wykres 5. Stopa bezrobocia w powiecie słupskim na tle województwa pomorskiego i kraju w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych, GUS.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. liczba bezrobotnych wynosiła 7101 osób, w tym 3799 kobiet (53,5 %) i była mniejsza o 14 osób od liczby bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2010 r. Jednak w porównaniu do grudnia 2009 r. wzrosła o 311 osób. Odnotowany w roku 2011 wzrost liczby bezrobotnych w porównaniu z grudniem 2009 roku był wynikiem przede wszystkim wzrostu populacji bezrobotnych kobiet - z 3597 zarejestrowanych w 2009 roku do 3799 zarejestrowanych w 2011 roku. Istotne jest, iż we wszystkich analizowanych latach zdecydowaną większość bezrobotnych w powiecie słupskim stanowiły kobiety.

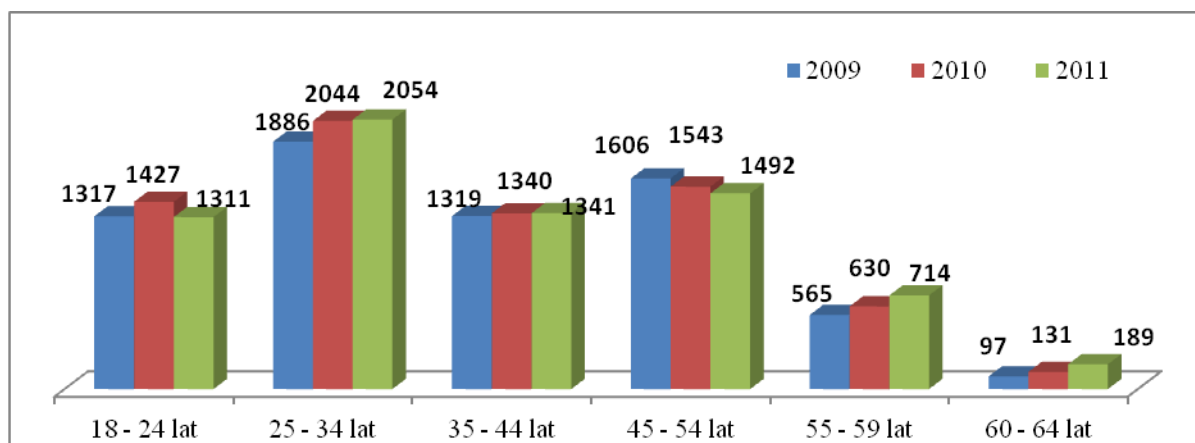
Wykres 6. Udział procentowy liczby kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie osób bezrobotnych z powiatu śląskiego w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Śląsku.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy dwie dominujące grupy to bezrobotni w wieku 25 – 34 lata oraz 45 – 54 lata. Pierwsza grupa w 2011 roku stanowiła 29 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, tj. o 9 % więcej niż w 2009 roku. Natomiast druga grupa w ostatnim analizowanym roku stanowiła 21 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, jednak w porównaniu z rokiem 2009 liczba ta zmniejszyła się o 7 %. Najmniejszą grupę bezrobotnych w latach 2009 – 2011 stanowiły osoby powyżej 60 roku życia.

Wykres 7. Wiek osób bezrobotnych z powiatu śląskiego w latach 2009 – 2011

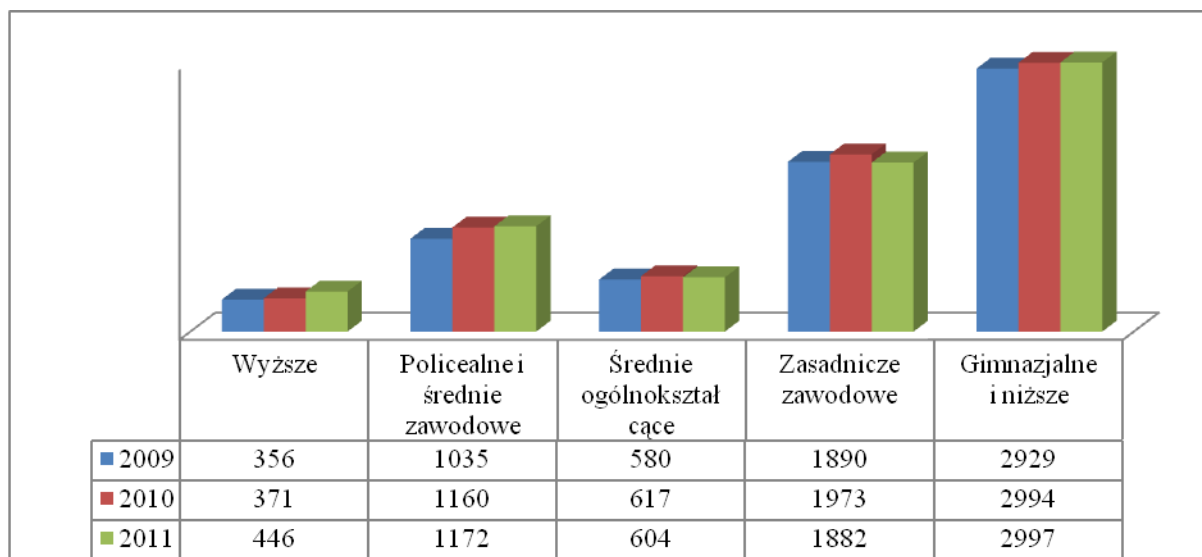
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Śląsku.

W ewidencji powiatowego urzędu pracy w latach 2009 – 2011 najmniej liczną grupę bezrobotnych z powiatu śląskiego stanowiły osoby z wyższym wykształceniem. Jednak dynamika wzrostu tej grupy w całym okresie była największa. W roku 2010 wzrosła o 4 %

w porównaniu z rokiem 2009, natomiast w roku 2011 o 20 % w porównaniu z rokiem 2010, a tym samym o 25 % w porównaniu ze stanem z końca grudnia 2009 roku.

Największą grupę bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słupsku w latach 2009 – 2011 stanowiły osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, było ich 42%.

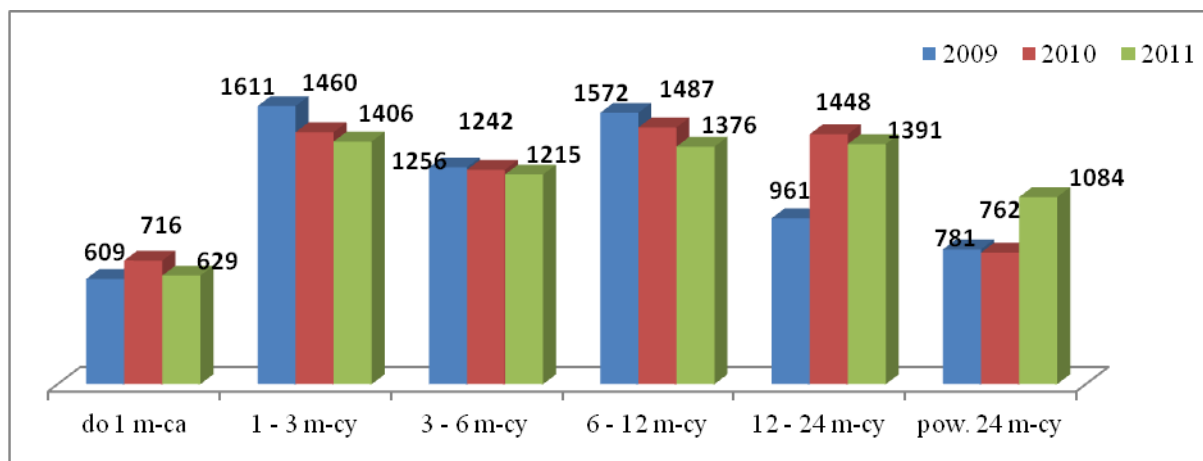
Wykres 8. Wykształcenie osób bezrobotnych z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku.

Jedną z najbardziej niekorzystnych cech występującego w powiecie bezrobocia jest długi okres pozostawania bezrobotnych w ewidencji urzędu pracy. Im dłużej osoba pozostaje bez zatrudnienia, tym trudniej jest jej wrócić na rynek pracy. Zdecydowaną większość bezrobotnych w latach 2009 – 2011 stanowiły osoby pozostające bez pracy od 1 miesiąca do 3 oraz od 6 do 12 miesięcy. Przy czym należy zaznaczyć, że liczba tych osób z roku na rok się zmniejsza. Poniższe dane wskazują na niekorzystną sytuację osób długotrwale bezrobotnych. W roku 2011 w porównaniu z rokiem 2009 odnotowano 44 procentowy wzrost liczby osób pozostających bez pracy w okresie od 12 do 24 miesięcy oraz 39 procentowy osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy.

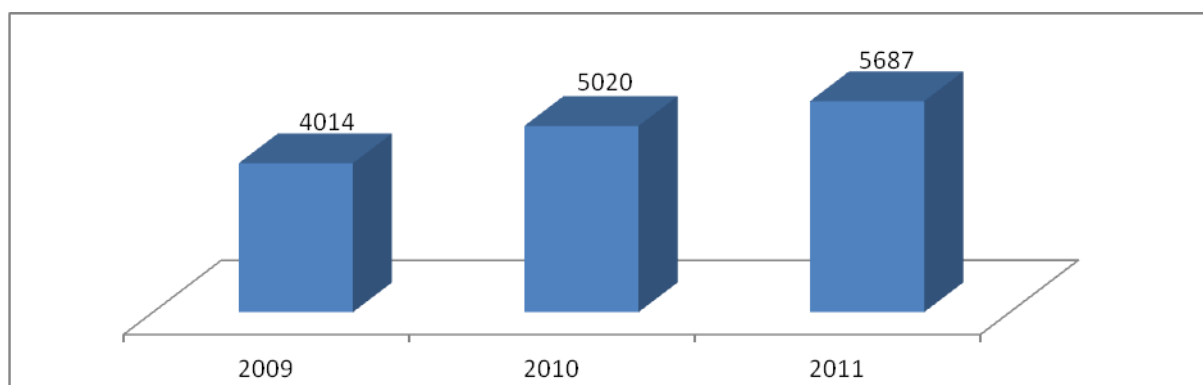
Wykres 9. Liczba osób bezrobotnych z powiatu słupskiego wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku.

Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku prowadzi w powiecie słupskim cztery punkty zamiejscowe, w których rejestruje bezrobotnych oraz realizuje pośrednictwo pracy polegające przede wszystkim na dystrybucji ofert pracy wśród zarejestrowanych bezrobotnych. Punkty te znajdują się w Dębnicy Kaszubskiej, Główniczach, Kępicach i Potęgowie. Poprzez bieżące rozeznanie i monitorowanie lokalnego rynku pracy, a także telefoniczny i bezpośredni kontakt z pracodawcami, PUP pozyskuje oferty pracy dla bezrobotnych.

Wykres 10. Liczba pozyskanych ofert pracy w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku.

Jak wynika z powyższego wykresu w latach 2009 – 2011 liczba pozyskiwanych ofert pracy systematycznie rosła. Liczba zgłoszonych przez pracodawców ofert w 2011 roku wzrosła o 13 % w porównaniu z 2010 rokiem oraz o 41 % w porównaniu z rokiem 2009.

Tabela 10. Analiza zgłaszanych przez pracodawców wolnych miejsc pracy w wybranych branżach w latach 2009 – 2011

Branża	2009	2010	2011
Przemysł drzewny, metalurgiczny, elektryczny, obuwniczy	810	773	1295
Sprzedaż i handel	457	567	533
Budownictwo i geodezja	340	446	692
Gastronomia i hotelarstwo	338	386	541
Transport	109	189	199
Administracja biurowa	217	187	258
Edukacja	96	126	115
Magazyn	74	98	99
Fryzjerstwo i kosmetyka	92	87	59
Ochrona osób i mienia	145	84	91
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	94	33	104

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku.

Z przeprowadzonej analizy zgłaszanych przez pracodawców wolnych miejsc pracy wynika, iż w latach 2009 – 2011 największe zapotrzebowanie wystąpiło w branżach drzewnej, metalurgicznej, elektrycznej, obuwniczej, budownictwie i geodezji. Pojawiające się oferty pracy wiązały się przede wszystkim z chęcią zatrudnienia pracowników z wykształceniem zawodowym (lub nawet jego brakiem) do wykonywania prac fizycznych.

Powiatowy Urząd Pracy podejmował działania w celu wspierania przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez przekazywane dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W 2009 roku dotacje otrzymało 118 bezrobotnych z powiatu słupskiego, w 2010 roku - 151, natomiast w 2011 roku - 108. Maksymalna kwota dotacji wynosiła 600 % przeciętnego wynagrodzenia. Bezrobotni, którzy je otrzymali uruchamiali w większości działalności budowlane, handlowe, usługowe, produkcyjne.

Od 2009 roku liczba zatrudnionych osób w powiecie słupskim systematycznie rośnie. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosiła 19296, w tym 9224 kobiet (47,8 %). W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 0,93 %, natomiast z rokiem 2009 o 7,3 %. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze znacznego wzrostu liczby kobiet zatrudnionych w powiecie. W roku 2011 zatrudniano ich o 8,5 % więcej niż w 2009 roku. W porównaniu do roku 2009 zwiększyła się również liczba zatrudnionych mężczyzn, tj. o 7,3 %, przy niewielkim ich spadku w roku 2011 w porównaniu z rokiem 2010 (0,67 %).

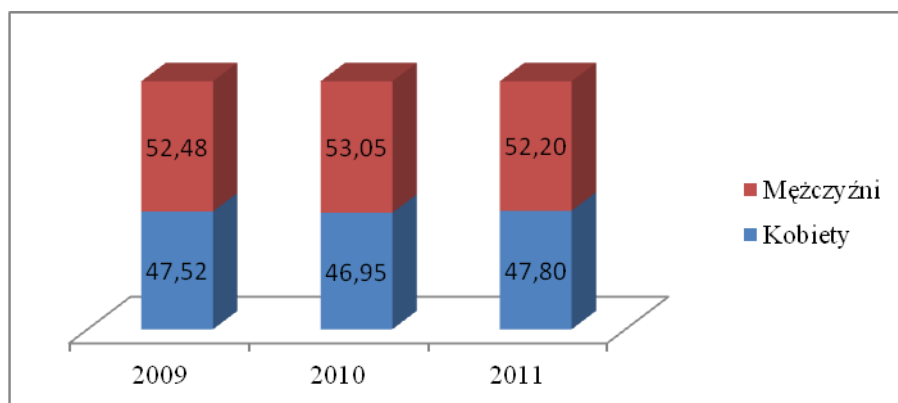
Tabela 11. Liczba osób zatrudnionych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Ogółem	17881	19115	19296
Kobiety	8497	8975	9224
Mężczyźni	9384	10140	10072

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

W latach 2009 – 2011 zdecydowaną większość osób zatrudnionych w powiecie słupskim stanowili mężczyźni. Jednak w roku 2011 udział procentowy liczby zatrudnionych kobiet wzrósł w porównaniu z latami poprzednimi, zmniejszył się tym samym udział procentowy zatrudnionych w powiecie mężczyzn.

Wykres 11. Udział procentowy liczby zatrudnionych kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie osób zatrudnionych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

Tabela 12. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w powiecie słupskim zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2009 – 2011

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011
1.	Podmioty gospodarki narodowej ogółem zarejestrowane w rejestrze REGON	8516	8973	8753
1)	Sektor publiczny	281	281	294
2)	Sektor prywatny w tym m.in.:	8235	8692	8459
a)	Spółdzielnie	36	36	37
b)	Fundacje	5	5	5
c)	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	260	273	283

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

W powiecie słupskim, według stanu na koniec grudnia 2011 roku, w rejestrze REGON widniało 8753 podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 2,45 % mniej niż w roku poprzednim

i o 2,78 % więcej niż w roku 2009. W ostatnim z analizowanych lat wśród podmiotów ujętych w rejestrze REGON, tylko 3,36 % stanowiły podmioty sektora publicznego, natomiast pozostałe były z sektora prywatnego.

Tabela 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	2593,99	2783,14	2911,32
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej	78,2	81,0	80,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

W analizowanym okresie systematycznie wzrastało przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie. W roku 2011 było ono wyższe o 4,61 % w porównaniu z wynagrodzeniami roku poprzedniego oraz o 12,2 % w porównaniu z wynagrodzeniami roku 2009. Mimo zauważalnego dość znacznego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, jest ono o blisko 20 % niższe od średniego wynagrodzenia w kraju.

2.4 Niepełnosprawność

Ostatnie szczegółowe dane dotyczące wskaźników niepełnosprawności w powiecie słupskim, których źródłem był Narodowy Spis Powszechny w 2002 rok wskazują, że liczba osób niepełnosprawnych w powiecie słupskim wynosiła 11033, co stanowiło 12,02 % ogółu mieszkańców powiatu - nieznacznie przeważali mężczyźni.

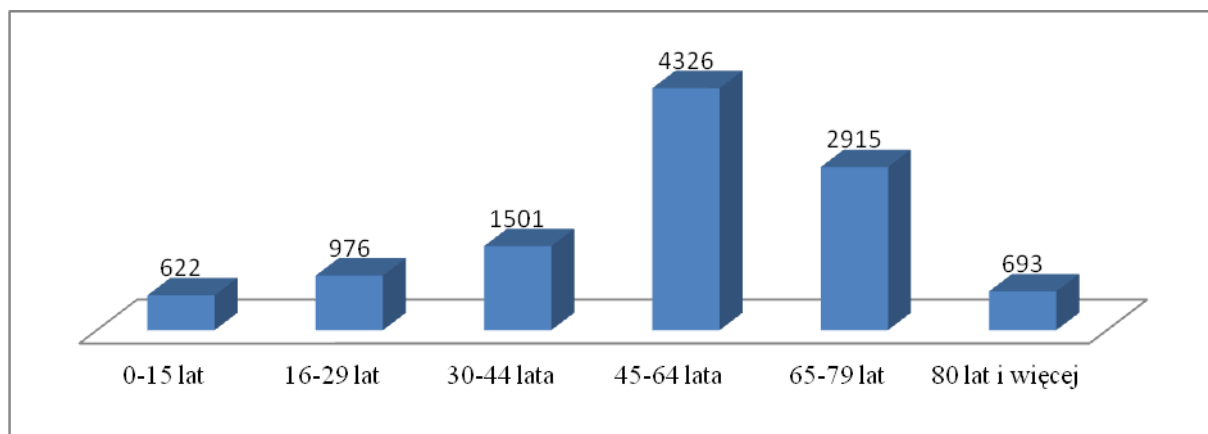
Tabela 14. Stosunek osób niepełnosprawnych z powiatu słupskiego do ogółu mieszkańców powiatu w 2002 roku

	Liczba ludności	Liczba osób niepełnosprawnych	Udział procentowy
Ogółem	91787	11033	12,02
Kobiety	45981	5444	11,84
Mężczyźni	45806	5589	12,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

Zdecydowana większość niepełnosprawnych w powiecie słupskim to osoby w wieku od 45 do 64 roku życia. Stanowią one 39,2 % ogółu liczby osób niepełnosprawnych. Najmniejszą grupę stanowią dzieci do 15 roku życia (5,64 %).

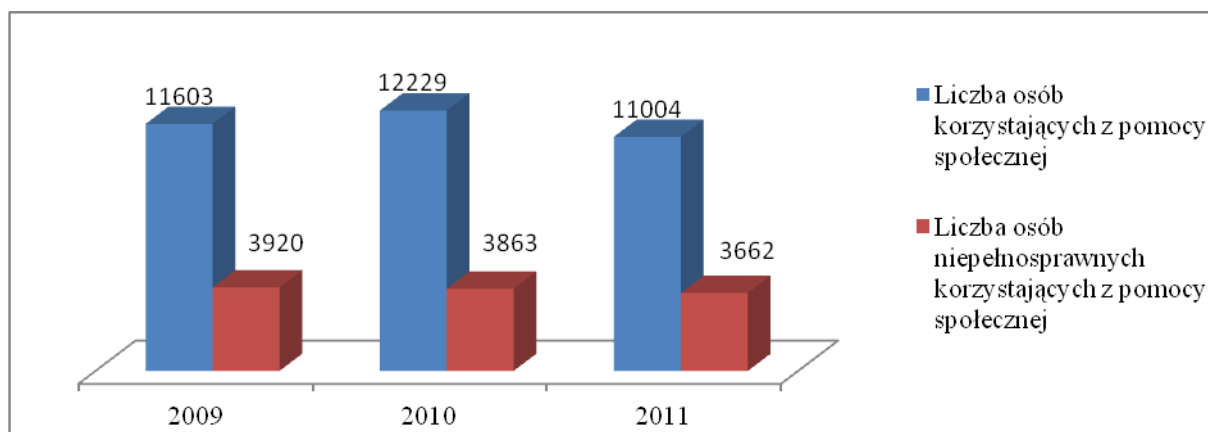
Wykres 12. Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie słupskim w podziale na grupy wiekowe (wg danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności 2002 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS.

Znaczny odsetek osób niepełnosprawnych korzysta z pomocy społecznej. Jak wynika z danych Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku ponad 30 % korzystało ze wsparcia instytucji pomocowych. W roku 2011 na 11004 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, aż 33,28 % to osoby niepełnosprawne. W latach 2009 – 2011 odnotowano tendencję spadkową, z pomocy społecznej korzystało mniej osób niepełnosprawnych. W roku 2011 skorzystało z niej o 5,2 % mniej niepełnosprawnych jak w roku 2010 i aż o 6,58 % mniej jak w roku 2009.

Wykres 13. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu korzystających z pomocy społecznej z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011

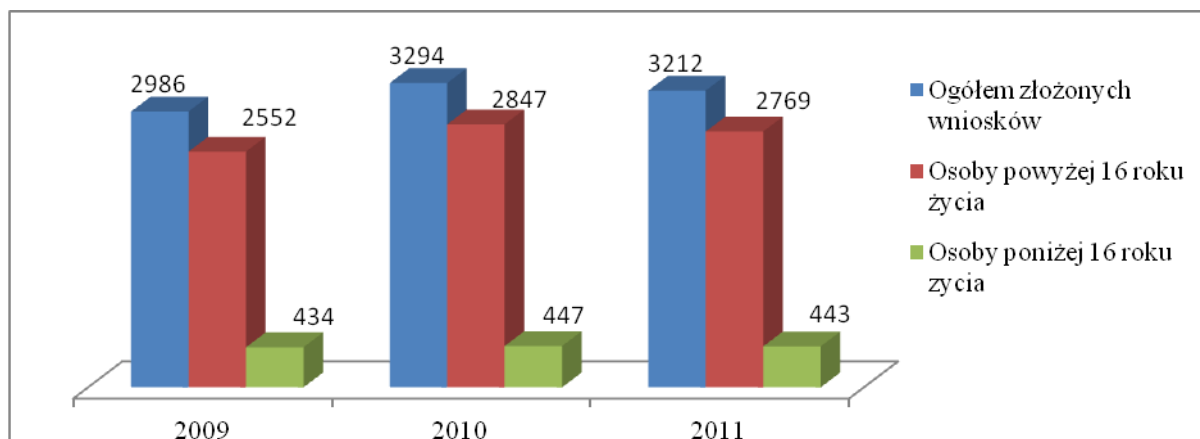

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu słupskiego.

Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu słupskiego, korzystający z systemu pozarentowego, obsługiwani są przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Słupsku. W 2011 roku do Zespołu wpłynęło 3212 wniosków, tj. o 2,5 % mniej niż w roku

2010 oraz o 7,6 % więcej niż w 2009 roku. We wszystkich analizowanych latach ponad 80 % wniosków złożonych zostało przez osoby w wieku powyżej 16 roku życia.

Wykres 14. Liczba złożonych wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

Tabela 15. Liczba i cel złożenia wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności przez osoby powyżej 16 roku życia w latach 2009 – 2011

Lp.	Cel złożenia wniosków	Liczba wniosków		
		2009	2010	2011
1.	Odpowiednie zatrudnienie	1056	1233	1126
2.	Szkolenia	3	5	6
3.	Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	8	26	22
4.	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	323	264	287
5.	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji	561	576	757
6.	Zasiłek pielęgnacyjny	577	673	458
7.	Korzystanie z karty parkingowej	17	33	48
8.	Inne	7	37	65

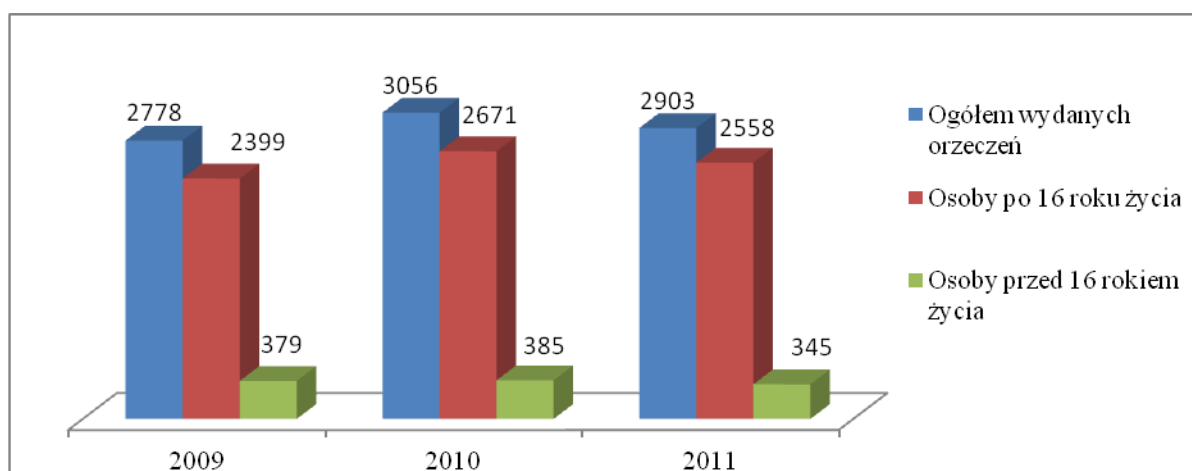
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

Tabela 16. Liczba i cel złożenia wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności przez osoby poniżej 16 roku życia w latach 2009 – 2011

Lp.	Cel złożenia wniosków	Liczba wniosków		
		2009	2010	2011
1.	Zasiłek stały	42	86	65
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	389	355	376
3.	Inne (zamieszkiwanie w oddzielnym pokoju lub dodatkowy urlop wychowawczy dla rodzica)	3	6	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

Wykres 15. Liczba wydanych orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

W roku 2010 nastąpił dziesięcioprocentowy wzrost liczby wydanych orzeczeń w porównaniu z rokiem 2009. W roku 2011 wydano o 5 % więcej orzeczeń niż w 2010 roku, jednak w porównaniu z 2009 rokiem nadal jest to tendencja rosnąca.

W kompetencjach Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej jest wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i indywidualnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz niedostosowanej społecznie wymagającej stosowania specjalnej organizacji nauki oraz metod pracy. Liczba wydawanych przez poradnię orzeczeń w roku szkolnym 2011/2012 wzrosła o 15 % w porównaniu z rokiem szkolnym 2010/2011 i aż o 20 % z rokiem szkolnym 2009/2010.

Tabela 17. Liczba wydanych orzeczeń przez Zespół Orzekający Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ślupsku w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012

Lp.	Rodzaj niepełnosprawności	Rok szkolny		
		2009/2010	2010/2011	2011/2012
1.	Niesłyszący i słabo słyszący	9	12	11
2.	Niewidomi i słabo widzący	7	11	21
3.	Autyzm	5	7	11
4.	Niepełnosprawność ruchowa	5	13	3
5.	Upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	68	55	66
6.	Upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym i znacznym	32	24	38
7.	Niepełnosprawności sprzężone	12	10	9
Łączna liczba wydanych orzeczeń		138	132	159

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ślupsku.

We wszystkich analizowanych latach największy udział w ogólnej liczbie wydanych orzeczeń stanowią orzeczenia z tytułu upośledzenia umysłowego. W okresie tym wrosła trzykrotnie liczba orzeczeń wydawanych dla dzieci niewidomych i słabo widzących.

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku. W ramach środków otrzymanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jednostka ta udziela osobom posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, technicznych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz turnusów rehabilitacyjnych.

Tabela 18. Udzielone dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku w latach 2009 – 2011

Forma dofinansowania	2009		2010		2011	
	Liczba zrealizowanych wniosków	Kwota dofinansowania (w PLN)	Liczba zrealizowanych wniosków	Kwota dofinansowania (w PLN)	Liczba zrealizowanych wniosków	Kwota dofinansowania (w PLN)
Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	434	410.386,00	402	295.951,00	381	230.074,00
Uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	273	197.791,00	298	227.425,00	359	291.259,00
Likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	88	159.972,00	25	49.999,00	58	174.205,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

W 2011 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku wpłynęły 1004 wnioski o przyznanie dofinansowania na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym. Było ich o 4,8 % więcej niż w roku poprzednim oraz o 4,8 % mniej niż w roku 2009. W 2011 roku zrealizowano 79,5 % wniosków na łączną kwotę dofinansowania 695 538,00 zł. Było to 21,3 % więcej środków od przyznanych w roku poprzednim oraz o 9,5 % mniej niż w 2009

roku. W okresie dwóch pierwszych lat większość otrzymanych środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wydana została na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (53,43 % w 2009 roku, 51,62 % w 2010 roku). W 2011 roku najwięcej środków (41,9 %) przeznaczono na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.

2.5 Piecza zastępcza

Pieczę zastępczą organizuje powiat. Jest ona sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Rodzinną formą pieczy jest rodzina zastępcza, natomiast instytucjonalną są placówki opiekuńczo – wychowawcze. Rodzina zastępcza zapewnia dziecku warunki rozwoju i wychowania odpowiednie do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju, w tym: odpowiednie warunki bytowe, możliwości rozwoju fizycznego i społecznego, zaspakajania indywidualnych potrzeb dziecka, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, odpowiednie warunki do odpoczynku i organizacji czasu wolnego.

W powiecie słupskim w latach 2009 – 2011 w ogólnej liczbie rodzin zastępczych zdecydowanie dominowały rodziny spokrewnione. Stanowiły one nieco ponad 10 % ogółu rodzin. Liczba rodzin zawodowych kształtowała się na bardzo niskim poziomie i pozostawała praktycznie niezmienna. W analizowanym okresie systematycznie rosła liczba dzieci przebywających w wielodzietnych rodzinach zawodowych, spadła natomiast liczba dzieci przebywających w pogotowiu rodzinnym, co spowodowane było przekwalifikowaniem jednej rodziny z funkcji pogotowia rodzinnego na rodzinę zawodową wielodzietną. Najwięcej dzieci, bo aż ponad 70 % przebywało w rodzinach spokrewnionych.

Tabela 19. Liczba rodzin zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Rodziny zastępcze	2009		2010		2011	
	L	%	L	%	L	%
Spokrewnione	135	85,44	135	84,91	144	85,71
Niespokrewnione	17	10,76	18	11,32	18	10,71
Zawodowe wielodzietne	4	2,53	5	3,14	5	2,98
Pogotowie rodzinne	2	1,27	1	0,63	1	0,60
OGÓLEM	158	100	159	100	168	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

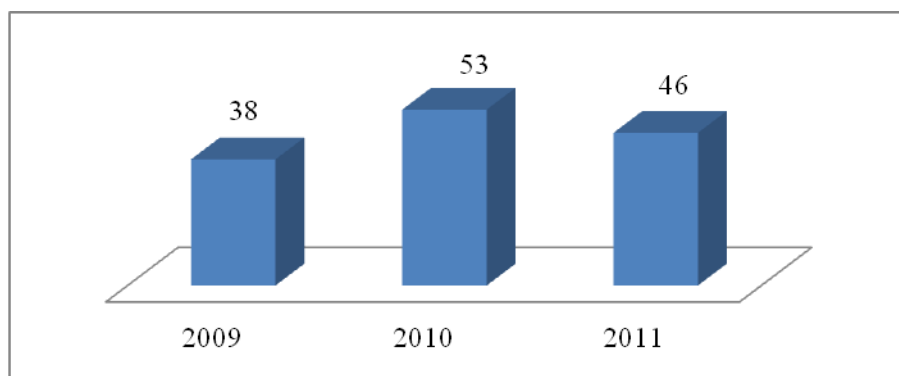
Tabela 20. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	2009		2010		2011	
	L	%	L	%	L	%
Rodziny spokrewnione	184	71,32	184	71,32	192	73,00
Rodziny niespokrewnione	36	13,95	28	10,85	27	10,27
Rodziny zawodowe wielodzietne	25	9,69	33	12,79	39	14,83
Pogotowie rodzinne	13	5,04	13	5,04	5	1,90
OGÓLEM	258	100	258	100	263	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Powiat jest zobowiązany do ponoszenia wydatków na pokrycie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej w innych powiatach, w przypadku gdy miejscem zamieszkania przed umieszczeniem dziecka po raz pierwszy w pieczy zastępczej był powiat słupski. Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych w innych powiatach ponoszone są na podstawie porozumień zawartych między powiatami. W ostatnich trzech latach w rodzinach zastępczych w innych powiatach było umieszczonych odpowiednio w 2009 r. – 38, w 2010 r. – 53, w 2011 r. – 46 dzieci.

Wykres 16. Liczba dzieci z powiatu słupskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych w innych powiatach w latach 2009 – 2011 (od 1.01 do 31.12 każdego roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

W strukturze rodzin zastępczych, wśród rodzin spokrewnionych i niespokrewnionych dominują rodziny sprawujące opiekę nad 1 dzieckiem. Najliczniejszymi grupami wiekowymi są dzieci w wieku od 14 do 18 lat oraz dzieci w przedziale wiekowym od 7 do 13 lat.

Tabela 21. Podział rodzin zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011 ze względu na liczbę dzieci w nich umieszczonych (stan na 31 grudnia każdego roku bez uwzględnienia wychowanków, którzy ukończyli 18 rok życia i pozostają na zasadach rodziny zastępczej)

Ilość dzieci w rodzinie	Rodziny spokrewnione			Rodziny niespokrewnione			Zawodowe wielodzietne			Pogotowie rodzinne		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
z 1 dzieckiem	81	89	82	7	9	9	0	0	0	0	1	0
z 2 dzieci	26	23	21	5	4	3	1	1	0	1	0	0
z 3 dzieci	7	6	7	0	0	0	0	0	0	1	0	1
z 4 dzieci	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0
z 5 dzieci	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0
z 6 dzieci i więcej	0	0	0	0	0	0	2	3	4	0	0	0
Razem	115	118	110	13	14	13	4	5	5	2	1	1

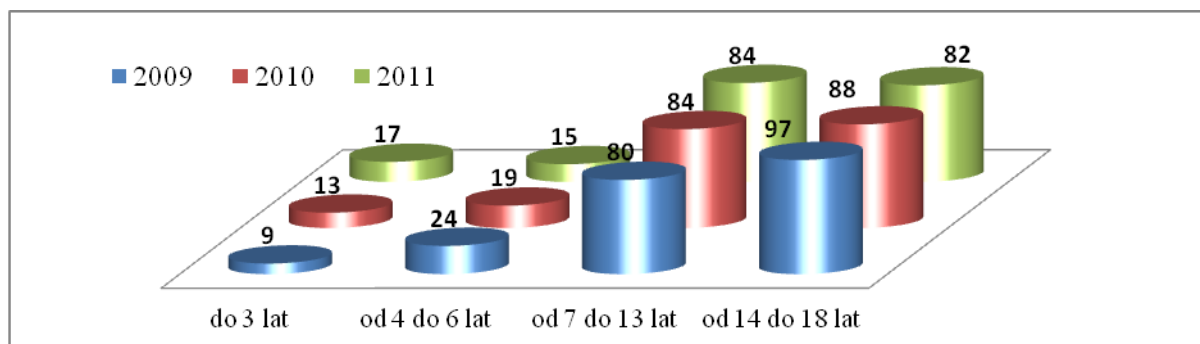
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Tabela 22. Wiek dzieci pozostających w rodzinach zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011 (stan na 31 grudnia każdego roku bez uwzględnienia wychowanków, którzy ukończyli 18 rok życia i pozostają na zasadach rodziny zastępczej)

Wiek dzieci w latach	Rodziny spokrewnione			Rodziny niespokrewnione			Zawodowe wielodzietne			Pogotowie rodzinne		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
do 3	7	6	10	0	0	0	2	4	5	0	3	1
4 – 6	18	15	12	1	1	0	3	3	3	2	0	0
7 – 13	55	57	58	9	8	8	13	19	16	3	0	2
14 – 18	78	75	64	12	12	12	2	1	6	5	0	0
Razem	158	153	145	22	21	20	20	27	30	10	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Wykres 17. Wiek dzieci pozostających w rodzinach zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

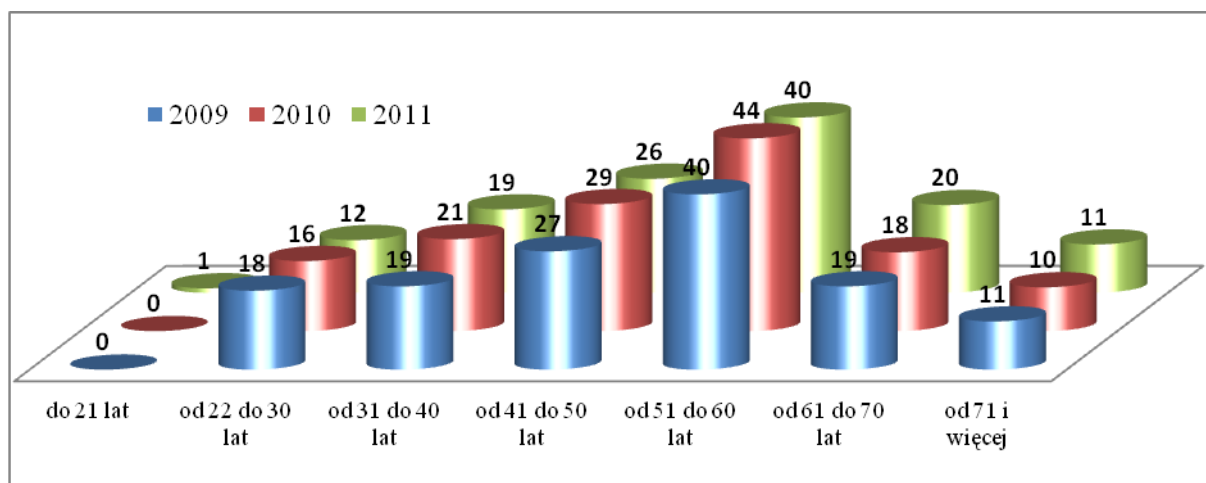

Tabela 23. Wiek rodziców zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011 (stan na 31 grudnia każdego roku, bez rodzin które sprawują opiekę nad pełnoletnimi wychowankami)

Wiek rodziców zastępczych	Rodziny spokrewnione			Rodziny niespokrewnione			Zawodowe wielodzietne			Pogotowie rodzinne		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
do 21 lat	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
od 22 do 30 lat	18	16	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0
od 31 do 40 lat	10	14	14	6	4	2	3	3	3	0	0	0
od 41 do 50 lat	23	23	20	3	5	5	0	0	0	1	1	1
od 51 do 60 lat	34	37	34	4	5	4	1	2	2	1	0	0
od 61 do 70 lat	19	18	19	0	0	1	0	0	0	0	0	0
od 71 i więcej	11	10	10	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Razem	115	118	110	13	14	13	4	5	5	2	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Wykres 18. Wiek rodziców zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

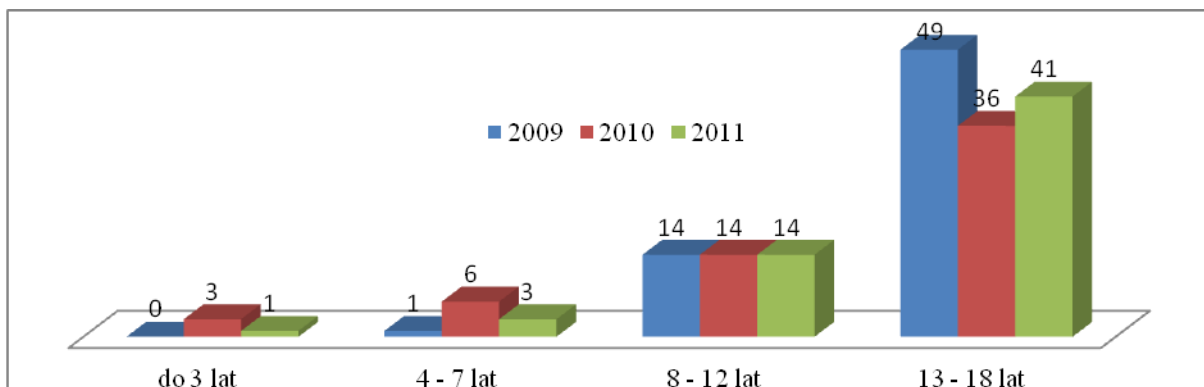
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Najwięcej jest rodzin zastępczych w przedziale wiekowym 51 – 60 lat oraz 41 – 50 lat. Taka sytuacja jest konsekwencją tego, iż dominującymi w strukturze rodzin zastępczych są rodziny spokrewnione, które najczęściej tworzą dziadkowie i wujostwo. W latach 2009 – 2011 w powiecie słupskim przeważały rodziny spokrewnione z dzieckiem. W analizowanym okresie nieznacznie wzrosła liczba rodzin zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem, przy czym liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach spadła. Wzrosła liczba dzieci

przebywających w zawodowych rodzinach zastępczych, jednakże nie wzrosła liczba rodzin zawodowych, co jest największą bolączką systemu pieczy zastępczej w powiecie słupskim.

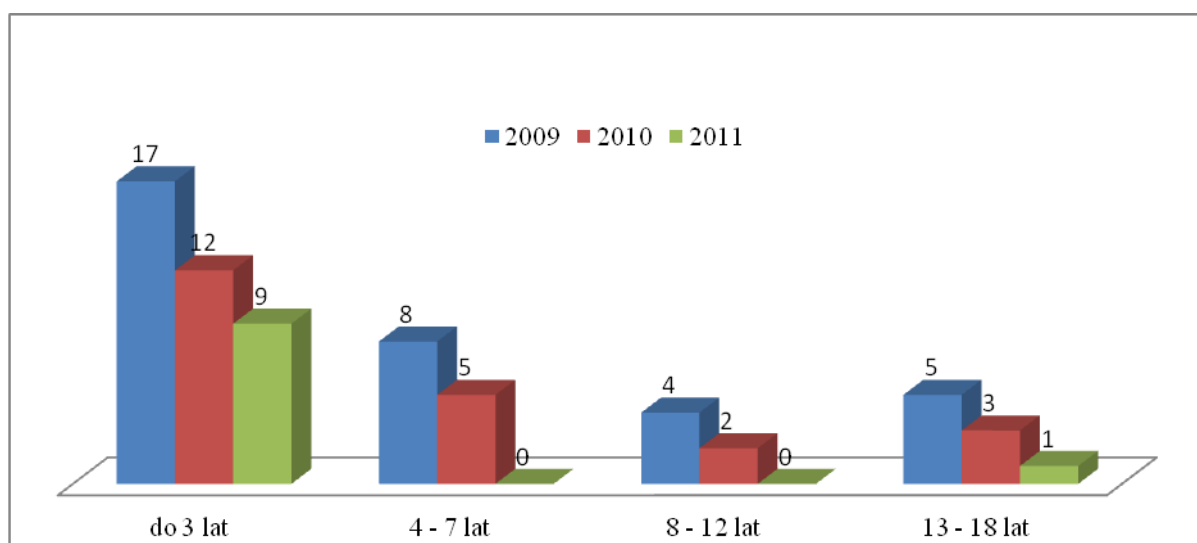
W powiecie słupskim funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego prowadzona przez Towarzystwo „Nasz Dom” z siedzibą w Warszawie. Celem placówki jest zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania oraz zaspakajanie niezbędnych potrzeb. Działają cztery domy jednorodzinne i jedno mieszkanie. Trzy domy znajdują się w Ustce, jeden dom i jedno mieszkanie w Słupsku. Każdy z domów przeznaczony jest dla 14 wychowanków, natomiast mieszkanie przystosowane jest do przyjęcia 12 wychowanków. Łączna liczba miejsc w placówce wynosi 68. Siedziba administracji placówki znajduje się w Ustce. W placówce tej, prowadzonej na zlecenie powiatu słupskiego przez Towarzystwo „Nasz Dom”, przebywają głównie dzieci z powiatu słupskiego. W przypadku posiadania wolnych miejsc kierowane są do niej dzieci spoza powiatu. Wówczas powiat kierujący dzieckiem pokrywa koszty jego utrzymania. Jak wynika z poniższego wykresu, liczba dzieci z powiatu słupskiego posiadających aktualne skierowania do Domów dla Dzieci Towarzystwa „Nasz Dom”, nieznacznie spadła, bowiem na koniec roku 2009 było ich 64, natomiast na 31 grudnia 2010 i 2011 roku - 59. Duży spadek nastąpił w przypadku dzieci kierowanych przez powiat słupski do placówek w innych powiatach. Na 31 grudnia 2009 roku przebywało w nich 34 dzieci, podczas gdy na koniec 2011 roku - tylko 10, z czego większość w wieku do 3 lat.

Wykres 19. Dzieci posiadające aktualne skierowanie do Domów dla Dzieci Towarzystwa „Nasz Dom” w latach 2009 – 2011 z uwzględnieniem wieku dzieci (stan na 31 grudnia każdego roku, w łącznej liczbie uwzględniono również wychowanków przebywających poza domami, np. w MOW-ach, szpitalu psychiatrycznym)

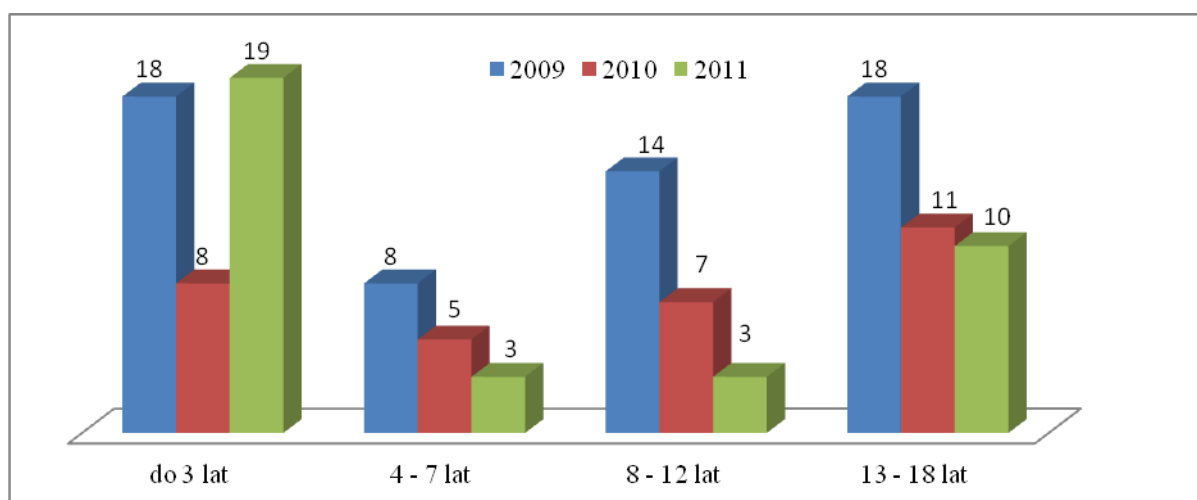
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Wykres 20. Dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w innych powiatach w latach 2009 – 2011, z uwzględnieniem wieku dzieci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

Wykres 21. Wiek dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo – wychowawczych w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

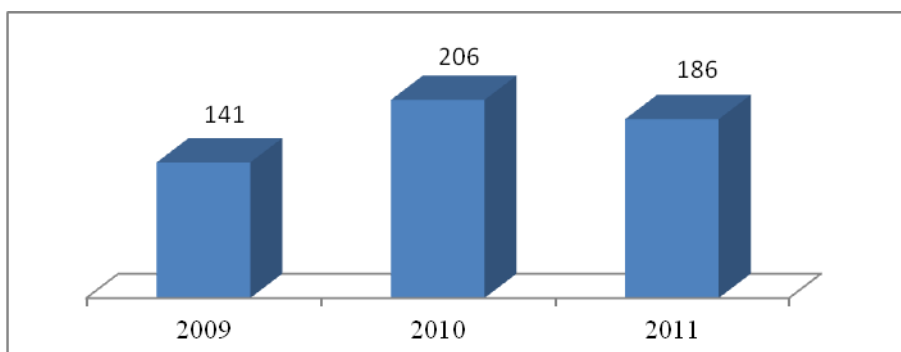
W latach 2010 i 2011, w porównaniu z rokiem 2009 znacznie spadła liczba skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Liczba dzieci kierowanych do tych placówek zmniejszyła się prawie o połowę; w roku 2009 skierowano 58, w 2010 – 31 i w 2011 – 35 dzieci. Analizując wiek można zauważyć, że w ostatnich latach rosła liczba najmłodszych dzieci kierowanych do placówek. Niepokojący jest wzrost liczby noworodków umieszczanych w pieczy zastępczej. Do 31 grudnia 2011 r. dzieci w wieku do 6 roku życia mogły być umieszczane w Placówce Wielofunkcyjnej Nr 2 „Dom w Ogrodzie” w Lęborku

i tam głównie były kierowane. Placówka ta obecnie jest wygaszana i nie ma możliwości umieszczenia w niej dzieci. W powiecie funkcjonują placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, w których, zgodnie z przepisami obowiązującymi od 1 stycznia 2012 r., nie można umieszczać dzieci poniżej 7 roku życia. To w połączeniu z niewielką liczbą wolnych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej stanowi realne zagrożenie braku możliwości zapewnienia miejsc w pieczy zastępczej dla najmłodszych dzieci, w szczególności dla noworodków.

2.6 Przemoc w rodzinie i przestępczość

Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nie powinno występować. Niestety ma ona miejsce i bardzo często jest ukrywana przez osoby jej doznające. Ofiary z różnych powodów nie chcą się ujawniać i obciążać sprawców przemocy. Osoby z najbliższego otoczenia także nie decydują się na zgłoszenie podejrzenia występowania przemocy, mimo świadomości rozgrywającego się w pobliżu dramatu. Ofiary przemocy lub osoby im bliskie najczęściej szukają wsparcia w jednostkach pomocy społecznej usytuowanych najbliżej ich miejsca zamieszkania, tj. w gminnych lub miejskich ośrodkach pomocy społecznej.

Wykres 22. Liczba przyjętych zgłoszeń dotyczących przemocy przez ośrodki pomocy społecznej z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011

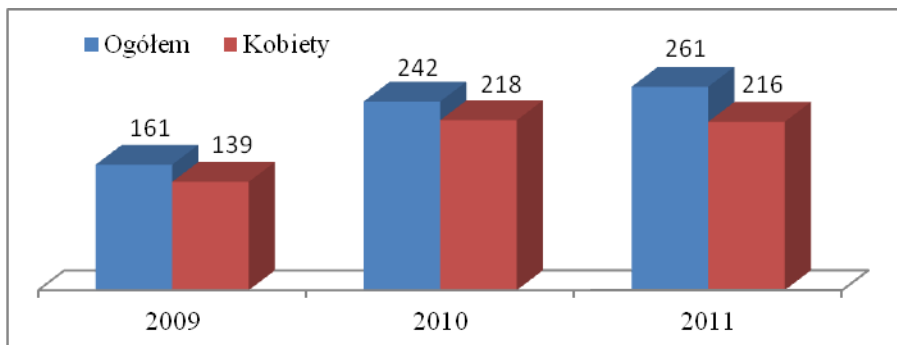
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu.

Z zebranych danych wynika, że do ośrodków pomocy społecznej w powiecie w latach 2009 – 2011 wpływało rocznie od 141 do 206 zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie. Duży wzrost liczby zgłoszeń w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił w 2010 roku, po czym nieznacznie spadł w kolejnym z badanych lat.

Dane dotyczące osób objętych wsparciem ośrodków pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie wskazują na korzystanie z usług ośrodków większej liczby osób, niż

było zgłoszeń o przemoc w danym roku. W powiecie słupskim w latach 2009 – 2011 znacznie wzrosła liczba osób objętych pomocą ośrodków pomocy społecznej z powodu przemocy. Ponad 86 % z tych osób to kobiety.

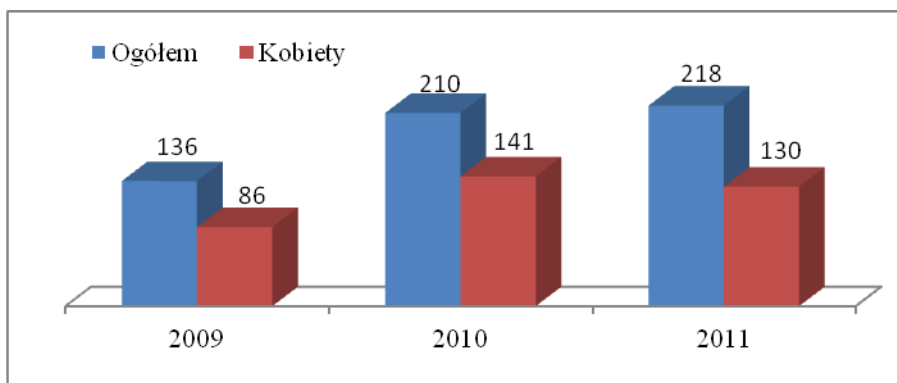
Wykres 23. Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu problemu przemocy w rodzinie w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu.

Przemoc domowa często związana jest z występującym w rodzinie problemem alkoholizmu. Wśród osób objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie w prawie 85 % rodzin równocześnie występuje problem alkoholizmu.

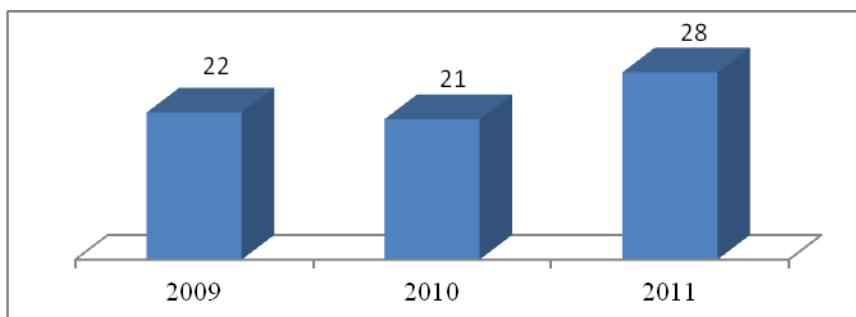
Wykres 24. Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie, w której równocześnie występuje problem alkoholizmu w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu.

Niestety, wiele osób doznających przemocy przez długi czas nie pozwala sobie pomóc. Potwierdzają to poniższe dane, z których wynika, że tylko niewielki odsetek zgłaszanych aktów przemocy kończy się skierowaniem sprawy do sądu. W tym względzie nastąpił nieznaczny wzrost w roku 2011 w porównaniu z latami poprzednimi, jednakże jest to tylko 15 % prowadzonych przez pracowników socjalnych przypadków.

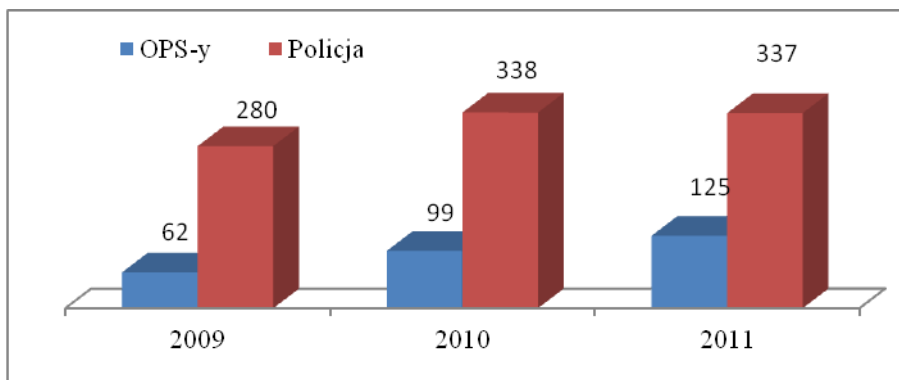
Wykres 25. Liczba spraw dotyczących przemocy skierowanych do sądu przez ośrodki pomocy społecznej z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu.

Przedstawione poniżej dane dotyczące ilości zakładanych Niebieskich Kart przez ośrodki pomocy społecznej z powiatu oraz funkcjonariuszy Policji zdecydowanie bardziej odzwierciedlają wagę problemu przemocy w rodzinie. W analizowanych trzech latach liczba zakładanych Niebieskich Kart znacznie wzrosła. W ośrodkach pomocy społecznej w roku 2011 założono dwa razy więcej Kart niż w roku 2009. W okresie od 2009 do 2011 roku znacznie więcej Niebieskich Kart wypełniali funkcjonariusze Policji, którzy korzystali z formularza w przypadku interwencji w rodzinie z powodu przemocy. Karta stanowiła zapis faktu interwencji i mogła być dowodem w postępowaniu procesowym w sytuacji, gdy ofiara decydowała się na złożenie doniesienia o popełnieniu przestępstwa. Liczba Niebieskich Kart wypełnianych przez Policję znacznie przewyższała liczbę przyjętych zgłoszeń dotyczących przemocy w ośrodkach pomocy społecznej oraz liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy, co potwierdza, że ofiary przemocy niechętnie zwracają się o pomoc do instytucji powołanych w tym celu.

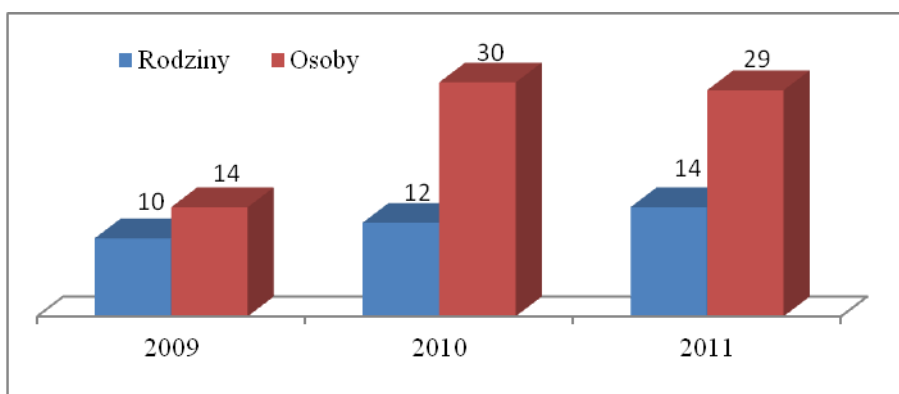
Wykres 26. Liczba Niebieskich Kart wypełnionych przez ośrodki pomocy społecznej oraz jednostki policji z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu oraz Komendy Miejskiej w Słupsku.

W ramach interwencji kryzysowej definiowanej jako zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu w sytuacji tego wymagającej, rodzinie lub osobie udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, poradnictwa socjalnego i prawnego, a w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Usługi schronienia w sytuacjach kryzysowych dla powiatu słupskiego świadczy Dom Interwencji Kryzysowej w Słupsku prowadzony przez Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w ramach zlecenia zadań organizacji pozarządowej. Jak wynika z niżej prezentowanych danych, liczba osób i rodzin korzystających z tej formy wsparcia na przestrzeni analizowanych trzech lat systematycznie wzrasta i coraz częściej do Domu Interwencji Kryzysowej kierowane są wieloosobowe rodziny.

Wykres 27. Liczba osób i rodzin korzystających z całodobowej pomocy Domu Interwencji Kryzysowej w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

W powiecie słupskim we wszystkich gminach funkcjonują Zespoły Interdyscyplinarne, które powstawały w okresie od II półrocza 2010 roku do II półrocza 2011 roku. W ich skład wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. Według przepisów obowiązujących dnia 18 października 2011 roku wszystkie Niebieskie Karty przekazywane są do przewodniczących gminnych zespołów interdyscyplinarnych. Do końca grudnia 2011 roku, a więc w okresie niespełna trzech miesięcy funkcjonowania nowej procedury, uprawnione instytucje powiatu słupskiego przesłały do zespołów interdyscyplinarnych 75 Niebieskich Kart.

Dane na temat interwencji domowych oraz przypadków użycia przemocy przedstawione przez Komendę Miejską Policji w Słupsku potwierdzają wagę tego problemu w powiecie słupskim.

Tabela 24. Interwencje domowe i przypadki użycia przemocy w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

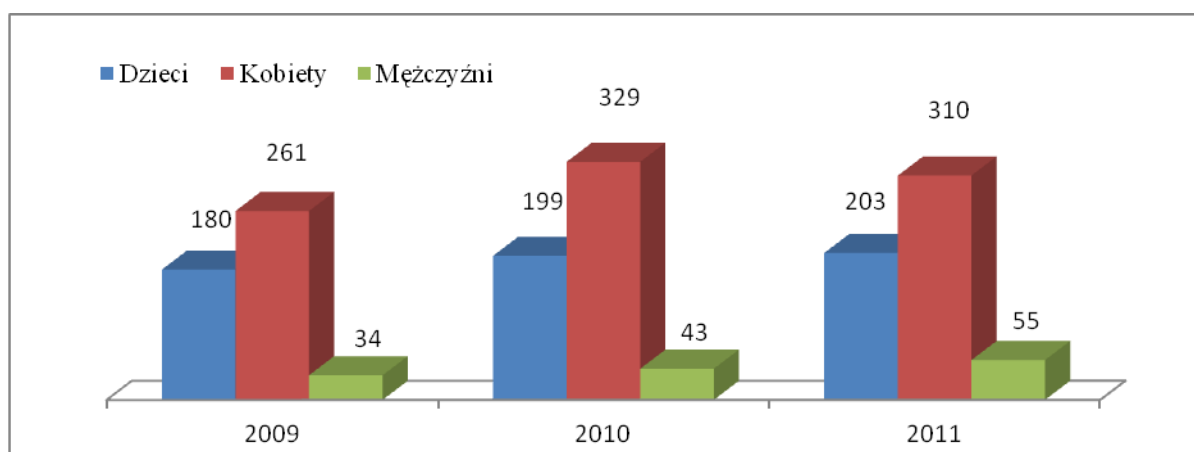
Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Liczba interwencji domowych	1069	1534	1499
W tym przypadki użycia przemocy	280	338	337
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	280	338	337
Liczba sprawców zatrzymanych pod wpływem alkoholu	107	179	83

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Słupsku.

W latach 2010 i 2011 nastąpił znaczny wzrost liczby interwencji domowych w porównaniu z rokiem 2009. W pierwszym z analizowanych lat w ponad 26 % interwencji stwierdzono użycie przemocy, w latach 2010 i 2011 - w 22 %. W każdym przypadku użycia przemocy funkcjonariusze policji sporządzili Niebieskie Karty. Spadła natomiast liczba zatrzymanych sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu.

Osobami pokrzywdzonymi w wyniku przemocy są głównie kobiety i dzieci. Liczba pokrzywdzonych mężczyzn w latach 2009 i 2010 wynosiła nieco ponad 7 %, natomiast w roku 2011 wzrosła do ponad 9,5 % wszystkich pokrzywdzonych.

Wykres 28. Liczba pokrzywdzonych dzieci, kobiet i mężczyzn w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Słupsku.

Mimo wielu interwencji związanych z aktami przemocy wobec nieznaczącej liczby sprawców stosowane są środki karne. Z danych przedstawionych przez Sąd Okręgowy w Słupsku wynika, że w latach 2009 – 2011 najczęściej wobec sprawców orzekano kary pozbawienia i ograniczenia wolności. Prawie wcale nie są orzekane kary powstrzymywania

się od przebywania w określonych środowiskach, powstrzymywania się od kontaktowania z pokrzywdzonym, zbliżania się do pokrzywdzonego oraz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym.

Tabela 25. Środki karne zastosowane wobec sprawców przemocy w rodzinie w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Środki karne zastosowane wobec sprawców przemocy w rodzinie	2009	2010	2011
kara grzywny	3	1	7
kara ograniczenia wolności	21	20	19
kara pozbawienia wolności	57	53	55
kara powstrzymywania się od nadużywania alkoholu	31	41	43
poddanie się leczeniu odwykowemu	3	6	9
uczestnictwo w oddziałach korekcyjno-edukacyjnych	0	0	1
kara powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach	0	0	1
kara powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym	1	1	1
kara powstrzymywania się od zbliżania się do pokrzywdzonego	1	0	0
kara opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	1	0	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Sądu Okręgowego w Słupsku.

Jednostką dbającą o bezpieczeństwo mieszkańców powiatu słupskiego oraz utrzymanie porządku publicznego jest Komenda Miejska Policji w Słupsku. W latach 2009 – 2011 odnotowano ogólny spadek przestępczości w powiecie słupskim. W roku 2011 stwierdzono 1965 przestępstw - o 14,4 % mniej niż w 2009 roku. We wszystkich trzech badanych latach zdecydowaną większość stanowiły przestępstwa kryminalne - ponad 60 %, w tym przede wszystkim przeciwko mieniu. Poziom ich wykrywalności był prawie najniższy. Równie słabo wykrywane były przestępstwa związane z kradzieżą samochodów, których w analizowanym okresie odnotowano najmniej. Przestępstwa uszczerbku na zdrowiu, rozboje, kradzieże rozbójnicze, bójki, wykrywano najczęściej.

Tabela 26. Liczba przestępstw w powiecie słupskim i ich stopień wykrywalności w latach 2009 – 2011

Przestępstwa	2009			2010			2011		
	Wszczęte	Stwierdzone	Wskaźnik wykrywalności	Wszczęte	Stwierdzone	Wskaźnik wykrywalności	Wszczęte	Stwierdzone	Wskaźnik wykrywalności
Przestępstwa ogółem	1841	2296	79,34	1792	2130	77,98	1916	1965	72,11
Przestępstwa kryminalne	1134	1453	68,55	1127	1335	66,66	1306	1294	59,58
Przestępstwa kryminalne z siedmiu najbardziej uciążliwych dla społeczeństwa kategorii	690	765	43,28	696	843	52,67	855	850	42,59
Kategorie:									
Kradzież cudzej rzeczy	294	319	40,24	306	325	41,44	374	393	40,46
Kradzież samochodu	10	11	40,00	18	13	30,76	14	13	30,77
Kradzież z włamaniem	208	250	36,07	194	301	54,23	232	239	30,96
Rozboje i kradzieże rozbójnicze	10	10	100	15	19	84,21	19	24	100
Bójki i pobicia	30	34	97,05	25	24	95,83	44	37	83,78
Uszczerbek na zdrowiu	26	26	92,30	27	32	100	31	19	100
Uszczerbek na rzeczy	142	115	39,13	111	129	51,54	133	125	40,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Słupsku.

W 2011 roku wszczęto 25 postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - o 10,71 % mniej niż w roku poprzednim i o 56,25 % więcej niż w roku 2009.

Tabela 27. Przestępstwa narkotykowe w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Przestępstwa narkotykowe	Wszczęte	Stwierdzone	Wykryte	Wskaźnik wykrywalności
2009	16	80	79	98,75
2010	28	122	120	98,36
2011	25	81	80	98,76
Dynamika 2011/2009	156,25	101,25	101,27	
Dynamika 2011/2010	89,29	66,39	66,67	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Słupsku.

W analizowanych trzech latach znacznie spadła przestępczość nieletnich. W roku 2011 stwierdzono 63 takie przestępstwa przy 100 w 2010 roku i 165 w 2009 roku.

Tabela 28. Przestępstwa popełniane przez nieletnich w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Ogółem	160	100	63
W tym:			
narkotykowe	99	2	2
drogowe	0	1	0
gospodarcze	3	0	0
kryminalne	155	95	50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Słupsku.

Odnotowany w 2011 roku spadek liczby przestępstw popełnianych przez nieletnich jest między innymi rezultatem pogłębienia rozpoznania środowiska nieletnich dotkniętych patologią. Od września 2010 roku w Komendzie Miejskiej Policji w Słupsku funkcjonuje zespół policjantów zajmujących się tą problematyką.

Tabela 29. Zestawienie wykroczeń popełnianych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Ogółem	9934	10259	12621
w tym przeciwko:			
porządkowi i spokojowi publicznemu	1275	1288	1615
obyczajności publicznej	1602	1679	2187
urządzeniom użytku publicznego	1432	1371	1498
przepisom "Ustawy o wychowaniu w trzeźwości	1377	1508	2177
mieniu	238	275	474

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Słupsku.

W roku 2011 ujawnionych zostało 12621 wykroczeń. Aktywność w walce z drobnymi przejawami łamania prawa wzrosła w 2011 roku o 23 % w porównaniu z rokiem poprzednim i o 27 % z rokiem 2009.

2.7 Ochrona zdrowia

W powiecie słupskim systematycznie wzrasta liczba funkcjonujących zakładów opieki zdrowotnej oraz indywidualnych praktyk lekarskich oferujących opiekę ogólną oraz specjalistyczną – dentystyczną, ginekologiczno-położniczą. W roku 2011 funkcjonowało

40 podmiotów świadczących usługi podstawowej opieki zdrowotnej - o 14,3 % więcej niż w 2009 roku. Jeszcze bardziej wzrosła liczba zakładów opieki zdrowotnej świadczących indywidualne praktyki zdrowotne - o 18,6 % w 2011 roku w porównaniu z pierwszym analizowanym rokiem.

Tabela 30. Liczba zakładów opieki zdrowotnej w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Liczba zakładów opieki zdrowotnej	35	38	40
Liczba zakładów opieki zdrowotnej z indywidualnymi praktykami lekarskimi	43	45	51

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Mimo systematycznego wzrostu liczby zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich, zauważalny jest znaczny spadek zatrudnienia kadry medycznej w tych zakładach. Dotyczy to głównie liczby zatrudnionych pielęgniarek i położnych. W 2011 roku ich zatrudnienie spadło do 115 osób - o 14,2 % w porównaniu z 2009 rokiem. Zwiększyła się tylko liczba stomatologów – o 26,6%.

Stan zatrudnienia kadry medycznej w powiecie słupskim zestawiono ze stanem zatrudnienia tej kadry w województwie pomorskim, gdzie obserwuje się tendencję odwrotną niż w powiecie.

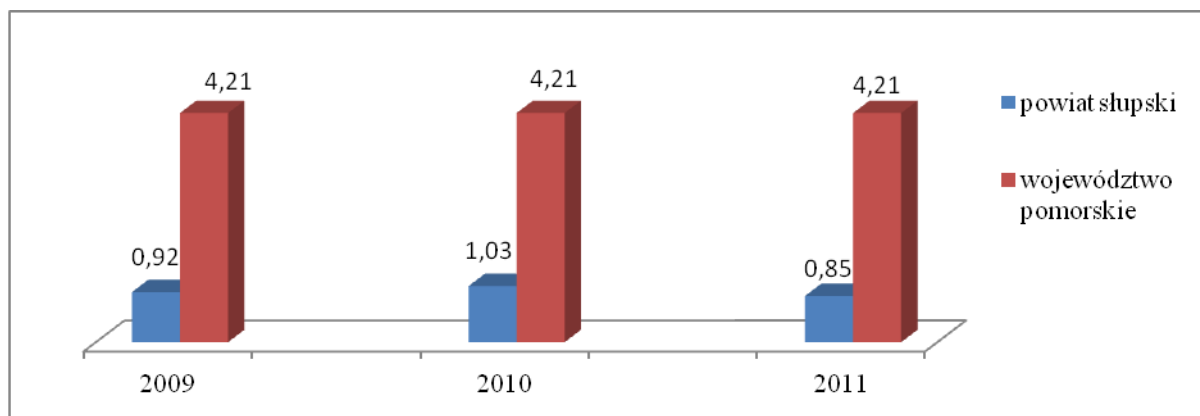
Tabela 31. Zatrudnienie w zakładach opieki zdrowotnej w powiecie słupskim w porównaniu do województwa pomorskiego w latach 2009 - 2011

Wyszczególnienie	2009		2010		2011	
	Powiat słupski	Województwo pomorskie	Powiat słupski	Województwo pomorskie	Powiat słupski	Województwo pomorskie
Liczba lekarzy ogółem	86	9389	96	9570	82	9610
Liczba lekarzy dentyków	15	874	19	1011	19	885
Liczba pielęgniarek i położnych	134	11919	109	11684	115	12105

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

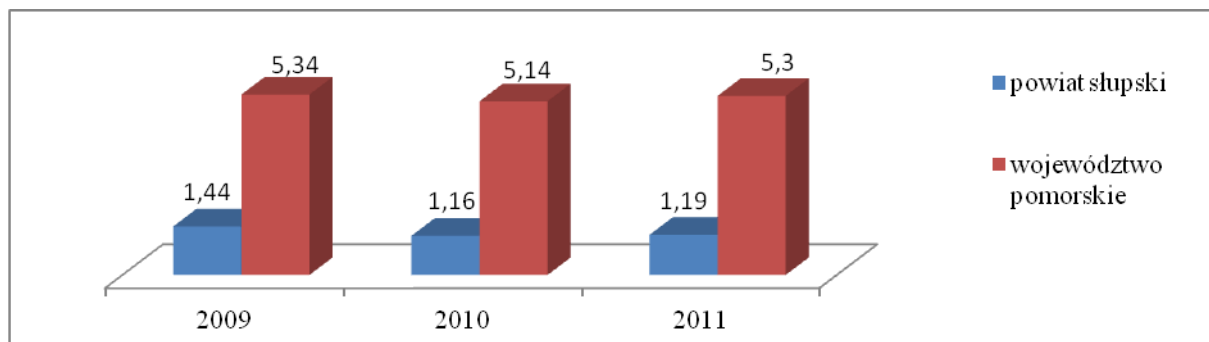
Od roku 2009 na 1000 osób zamieszkujących powiat słupski przypada o trzech lekarzy mniej niż w województwie pomorskim. Podobnie przedstawia się sytuacja w przypadku zatrudnionych pielęgniarek i położnych, których na 1000 mieszkańców powiatu od 2009 roku było o cztery mniej niż w województwie.

Wykres 29. Liczba lekarzy ogółem przypadająca na 1000 mieszkańców w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Wykres 30. Liczba pielęgniarek i położnych ogółem przypadająca na 1000 mieszkańców w latach 2009 – 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

W powiecie słupskim w 2009 roku funkcjonowało 15 aptek i punktów aptecznych zatrudniających 22 farmaceutów. W okresie następnych dwóch lat powstały kolejne cztery apteki i zatrudnienie osób na stanowisku farmaceuty wzrosło o 40,9 %.

Tabela 32. Liczba aptek i punktów aptecznych wraz z zatrudnieniem farmaceutów w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Liczba aptek i punktów aptecznych	15	16	19
Liczba zatrudnionych farmaceutów	22	31	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

W zakładach opieki zdrowotnej oraz w ramach profilaktyki lekarskiej udzielono w 2009 roku ok. 66 tysięcy specjalistycznych porad lekarskich, w 2010 roku o 7 % mniej w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast w 2011 roku o 4,8 % mniej w porównaniu

z rokiem 2009. Zdecydowaną większość porad specjalistycznych stanowiły porady pediatryczne oraz ginekologiczno-położnicze (ok. 50 %). Mieszkańcom powiatu udzielono też ponad 47,6 tysięcy porad stomatologicznych w roku 2009, w kolejnym roku liczba ta wzrosła o 7,5 %, po czym spadła o 18,6 % w stosunku do 2009 roku i wynosiła ok. 38,7 tysięcy.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące stanu zdrowia ludności powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011. Podzielone zostały one na chorobowość, a więc liczbę osób chorych ogółem oraz zachorowalność, czyli liczbę osób ogółem, u których zdiagnozowano chorobę w danym roku.

Tabela 33. Stan zdrowia osób w wieku powyżej 19 roku życia będących pod opieką lekarza rodzinnego w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009		2010		2011	
	Chorobowość	Zachorowalność	Chorobowość	Zachorowalność	Chorobowość	Zachorowalność
Ogółem leczenia	27240	4139	23398	6593	17856	4781
Zdiagnozowane schorzenia ogółu leczonych						
Nowotwory	1062	293	620	226	659	237
Choroby tarczycy	1368	118	1303	311	1194	310
Cukrzyca	2953	156	2416	397	2303	331
Choroby układu nerwowego	2874	229	2416	1067	1659	944
Choroby obwodowego układu krążenia	12069	1235	12520	1942	10973	1683
Przewlekłe choroby układu trawiennego	6024	1459	2996	1038	1996	1055
Choroby układu mięśniowo-kostnego	6591	627	4655	1400	3458	1412
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	1907	159	1284	314	961	280
Inne	1666	206	1030	282	691	174
Łączna liczba zdiagnozowanych schorzeń	36514	4482	29240	6977	23894	6426

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Tabela 34. Stan zdrowia osób w wieku poniżej 18 roku życia będących pod opieką lekarza rodzinnego w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011

Wyszczególnienie	2009		2010		2011	
	Chorobowość	Zachorowalność	Chorobowość	Zachorowalność	Chorobowość	Zachorowalność
Ogółem leczenia	4263	367	2303	354	2066	323
Zdiagnozowane schorzenia ogółu leczonych						
Niedokrwistość	164	13	52	16	94	28
Niedożywienie	196	25	35	9	64	9
Otyłość	351	42	284	34	270	25
Zaburzenia refrakcji i akomodacja oka	663	64	457	51	397	38
Alergie	1267	83	574	112	615	179
Zniekształcenie kręgosłupa	633	60	428	26	540	52
Nowotwory	48	5	10	2	7	2
Choroby tarczycy	90	8	45	15	107	40
Zaburzenia odżywiania	110	6	102	5	136	6
Padaczka	106	5	75	11	47	6
Inne schorzenia wymagające opieki czynnej	329	27	320	45	154	22
Inne	536	37	426	76	276	39
Łączna ilość zdiagnozowanych schorzeń	4493	375	2808	402	2707	446

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

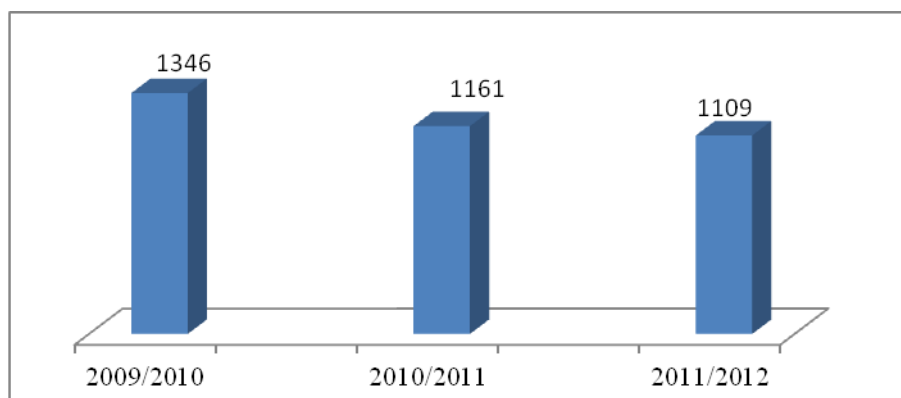
W latach 2009 – 2011 liczba chorych, zarówno w wieku poniżej 18 roku życia, jak i powyżej 19 roku, systematycznie maleje. W roku 2011 liczba chorych powyżej 19 roku życia była o 34 % mniejsza od liczby chorych ogółem w 2009 roku. W przypadku osób poniżej 18 roku życia w 2011 roku chorobowość była niższa o 51,5 % w porównaniu z pierwszym rokiem badanym. Do najczęściej występujących schorzeń u osób w wieku powyżej 19 roku życia należą choroby układu krążenia; w 2009 roku stanowiły 33,05 % ogółu zdiagnozowanych schorzeń, w 2010 roku - 42,8 %, a w 2011 roku - aż 45,9 %. Najczęściej występującymi schorzeniami u osób poniżej 18 roku życia są alergie - 28,2 % ogółu schorzeń w 2009 roku, 20,4 % w 2010 roku oraz 22,7 % w 2011 roku.

2.8 Edukacja

W powiecie słupskim funkcjonują przedszkola, szkoły szczebla podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. Większość z nich to jednostki organizacyjne poszczególnych gmin powiatu. Placówkami oświaty prowadzonymi przez samorząd powiatowy są:

- ✚ szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży i dorosłych (Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Ustce, Zespół Szkół Agrotechnicznych w Słupsku);
- ✚ szkoła dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Damnicy);
- ✚ Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ustce.

Wykres 31. Łączna liczba uczniów w placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat słupski w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Słupsku.

Jak wynika z powyższego wykresu, ogółem we wszystkich placówkach, dla których organem prowadzącym jest powiat słupski, w roku szkolnym 2009/2010 naukę pobierało 1346 uczniów. W okresie kolejnych dwóch lat szkolnych liczba ta spadła o 17,6%. Największy spadek uczniów odnotowano w roku szkolnym 2010/2011 - o 13,7 %. W kolejnym roku ich liczba zmniejszyła się o 52 osoby.

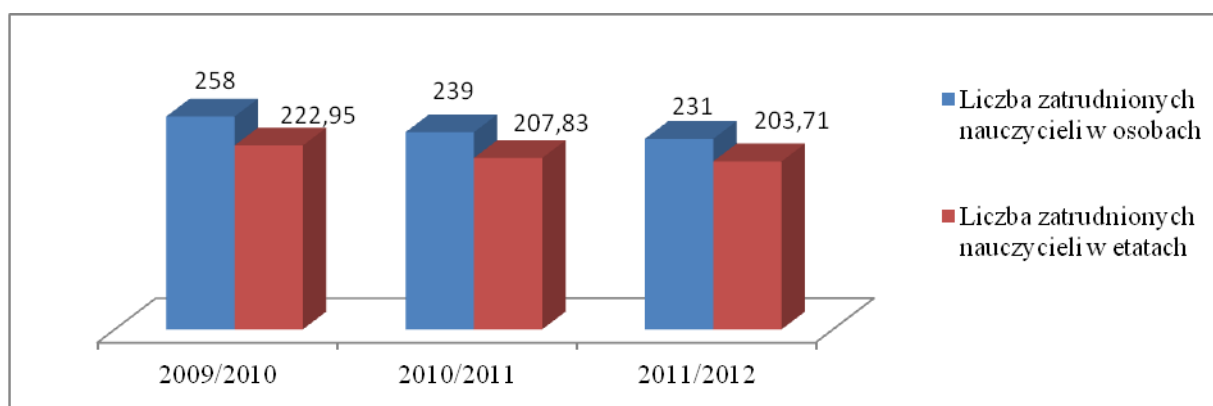
Tabela 35. Liczba uczniów w poszczególnych placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat słupski w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012

Nazwa placówki	Rok szkolny		
	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ustce	70	70	67
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ustce*	205	187	205
w tym:			
Liceum Ogólnokształcące	187	178	179
Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące	18	9	11
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	0	0	15
Zespół Szkół Technicznych w Ustce*	255	241	133
w tym:			
Technikum Dla Młodzieży	155	133	78
Technikum Uzupełniające dla Dorosłych	13	28	22
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	87	80	33
Zespół Szkół Agrotechnicznych w Słupsku	673	707	785
w tym:			
Technikum dla Młodzieży	594	629	714
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	79	78	71
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Damnicy	143	143	124
w tym:			
Szkoła Podstawowa	28	24	25
Gimnazjum	33	41	27
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy	30	29	23
Zajęcia Rewalidacyjno Wychowawcze	46	38	38
Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka	6	11	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Słupsku.

W latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012 tylko w jednej placówce odnotowano wzrost liczby uczniów - w Zespole Szkół Agrotechnicznych w Słupsku. W ostatnim analizowanym roku szkolnym ich liczba wzrosła o 16,6 % w porównaniu z rokiem pierwszym. Wzrost ten wynikał z większego zainteresowania młodzieży uczęszczaniem do Technikum. W pozostałych placówkach nastąpił wyraźny spadek liczby uczniów. Największy, bo aż o 47,8 % w roku 2011/2012 w porównaniu z rokiem 2009/2010 odnotowano w Zespole Szkół Technicznych w Ustce. Konsekwencją tego było przeniesienie Zespołu Szkół Technicznych do Zespołu Szkół Ogólnokształcących, a następnie połączenie obu zespołów. Od dnia 1 stycznia 2012 roku placówki te mieszczą się w jednym budynku i dysponują tą samą infrastrukturą, natomiast od roku szkolnego 2012/2013 funkcjonują jako Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Ustce. Poniższy wykres i tabela przedstawiają stan zatrudnienia nauczycieli w powiatowych placówkach oświatowych.

Wykres 32. Łączna liczba zatrudnionych nauczycieli w osobach i etatach w placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat słupski w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Słupsku.

Tabela 36. Liczba zatrudnionych nauczycieli w osobach i etatach w poszczególnych placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat słupski w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012

Rok szkolny Nazwa placówki	2009/2010		2010/2011		2011/2012	
	Liczba nauczycieli	Liczba etatów	Liczba nauczycieli	Liczba etatów	Liczba nauczycieli	Liczba etatów
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ustce	39	31,18	38	30,32	38	30,38
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ustce	31	23,92	27	20,32	29	20,84
Zespół Szkół Technicznych w Ustce	39	34,29	35	31,68	27	25,73
Zespół Szkół Agrotechnicznych w Słupsku	73	62,02	68	60,46	68	62,17
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Damnicy	76	71,54	71	65,05	69	64,59

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Słupsku.

W badanym okresie znacznie spadło zatrudnienie nauczycieli. W roku szkolnym 2009/2010 było ich 258 na 222,95 etatach. W następnych dwóch latach liczba zatrudnionych nauczycieli spadła o 10,5 %, zmniejszając liczbę etatów o 6,8 %. Największy spadek zatrudnienia odnotowano w Zespole Szkół Technicznych w Ustce. W każdej powiatowej placówce oświatowej zatrudnionych jest więcej nauczycieli niż wynosi liczba etatów. Oznacza to, iż część nauczycieli zatrudnionych jest w niepełnym wymiarze czasu pracy, a jest to konsekwencją niżu demograficznego i zmiennych programów nauczania.

W powiecie słupskim wszechstronnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej oraz logopedycznej udziela dzieciom i młodzieży Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Słupsku, przy ul. Fabrycznej 1. Wspiera ona młodzież w wyborze kierunku kształcenia

i zawodu, rodziców i nauczycieli w procesie wychowywania i kształcenia dzieci oraz młodzieży. Poradnia realizuje zadania statutowe przy pomocy psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych poprzez: diagnozowanie, opiniowanie, działalność terapeutyczną, prowadzenie grup wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencję kryzysową, działalność profilaktyczną, poradnictwo, konsultacje, działalność informacyjno – szkoleniową. Działają w niej zespoły orzekające, wydające orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych, o potrzebie indywidualnego obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

Tabela 37. Liczba wydanych orzeczeń i opinii o potrzebie kształcenia specjalnego i indywidualnego w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012

Wyszczególnienie	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	161	146	165
Orzeczenia o potrzebie kształcenia indywidualnego	47	91	96
Orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno - wychowawczych	14	9	12
Orzeczenia o potrzebie objęcia dziecka wczesnym wspomaganie rozwoju	28	25	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Słupsku.

Liczba wydawanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Słupsku orzeczeń o potrzebie kształcenia indywidualnego systematycznie rośnie. W roku szkolnym 2011/2012 wydano ich dwa razy więcej niż w roku szkolnym 2009/2010. W tym samym roku wydano również o 13 % więcej niż w poprzednim orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. W analizowanym okresie zmniejszyła się liczba wydanych orzeczeń o potrzebie objęcia dziecka wczesnym wspomaganie rozwoju. W roku szkolnym 2009/2010 wydano ich o 21 % więcej niż dwa lata później.

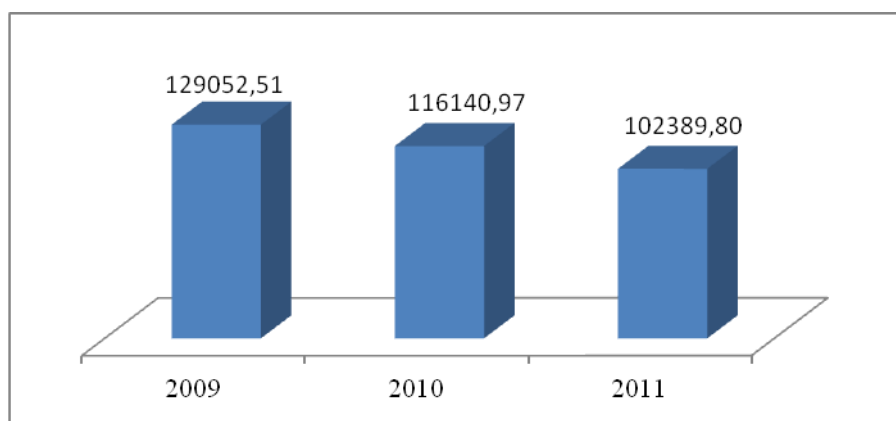
2.9 Aktywność społeczna

W powiecie słupskim funkcjonuje 180 organizacji pozarządowych. Wśród nich znajdują się zarówno organizacje aktywnie działające, jak i te, których aktywność jest niewielka lub znikoma. Większość organizacji przyjęła formę stowarzyszeń. W powiecie

funkcjonuje tylko jedna fundacja. W latach 2009 – 2011 powstało 28 stowarzyszeń wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego, 6 stowarzyszeń zwykłych oraz 6 klubów sportowych.

Powiat słupski współpracuje z organizacjami pozarządowymi w oparciu o uchwalane roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi. Organizacje mają możliwość pozyskiwania dotacji na realizację zadań publicznych w obszarze rozwoju kultury, kultury fizycznej i turystyki, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Wykres 33. Całkowita wartość dotacji przyznana organizacjom pozarządowym w latach 2009- 2011 na realizację zadań publicznych powiatu słupskiego (w PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku.

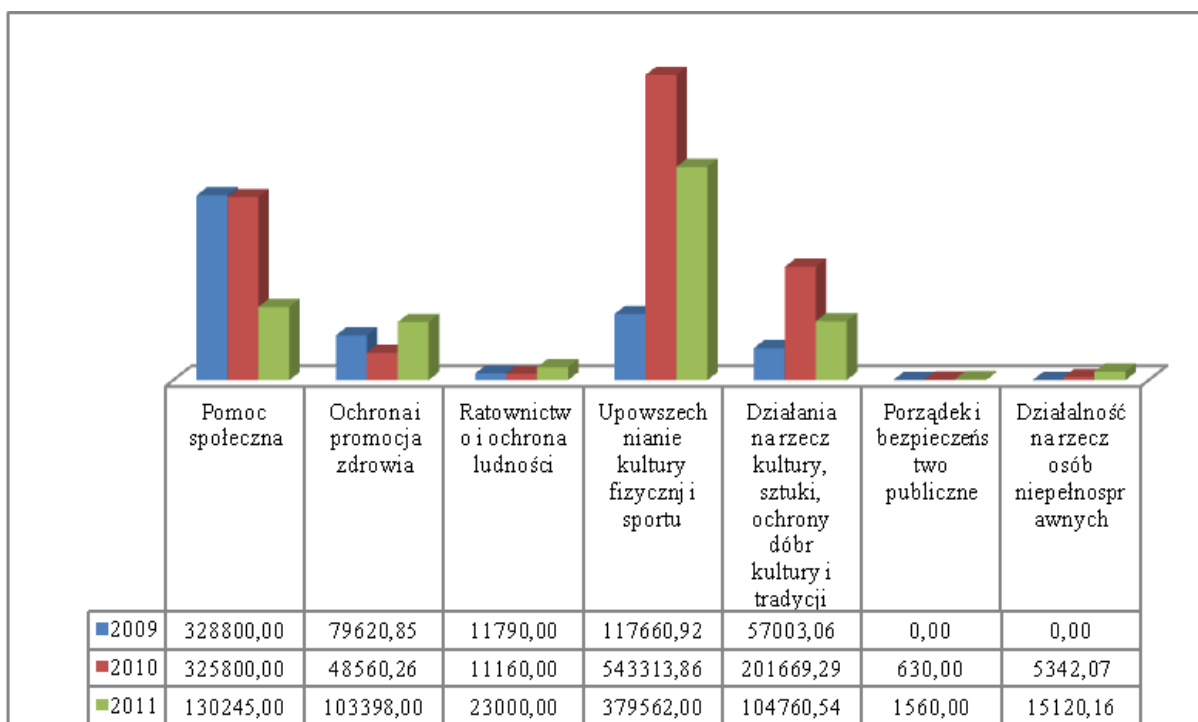
* Kwoty nie obejmują dotacji przyznanych na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Przytocku oraz Domów dla Dzieci Towarzystwa „Nasz Dom” w Ustce i Słupsku, w wysokości: 2009 rok – 3.518.231,06 zł, 2010 rok – 3.599.855,93 zł, 2011 rok – 3.917.917,92 zł.

Powiat słupski w roku 2009 przyznał wsparcie finansowe na realizację zadań publicznych w wysokości 129.052,51 zł. W odpowiedzi na otwarty konkurs ofert wpłynęło 35 ofert, jednak dotację otrzymały tylko 24 organizacje pozarządowe na realizację 24 zadań. W roku 2010 wpłynęły 62 oferty od 44 organizacji pozarządowych, a dofinansowanie w łącznej wysokości 116.140,97 zł otrzymało 31 organizacji na realizację 35 zadań. W 2011 roku kwota dotacji była niższa o 20,6 % w porównaniu z rokiem 2009 i rozdysponowano ją wśród 21 organizacji - na realizację 23 zadań publicznych.

Ze wszystkich obszarów aktywności obywatelskiej w latach 2009 – 2011 powiat słupski najwięcej środków przeznaczył na wspieranie zadań z zakresu pomocy społecznej, upowszechniania kultury fizycznej i sportu oraz kultury, sztuki i ochrony dóbr kultury

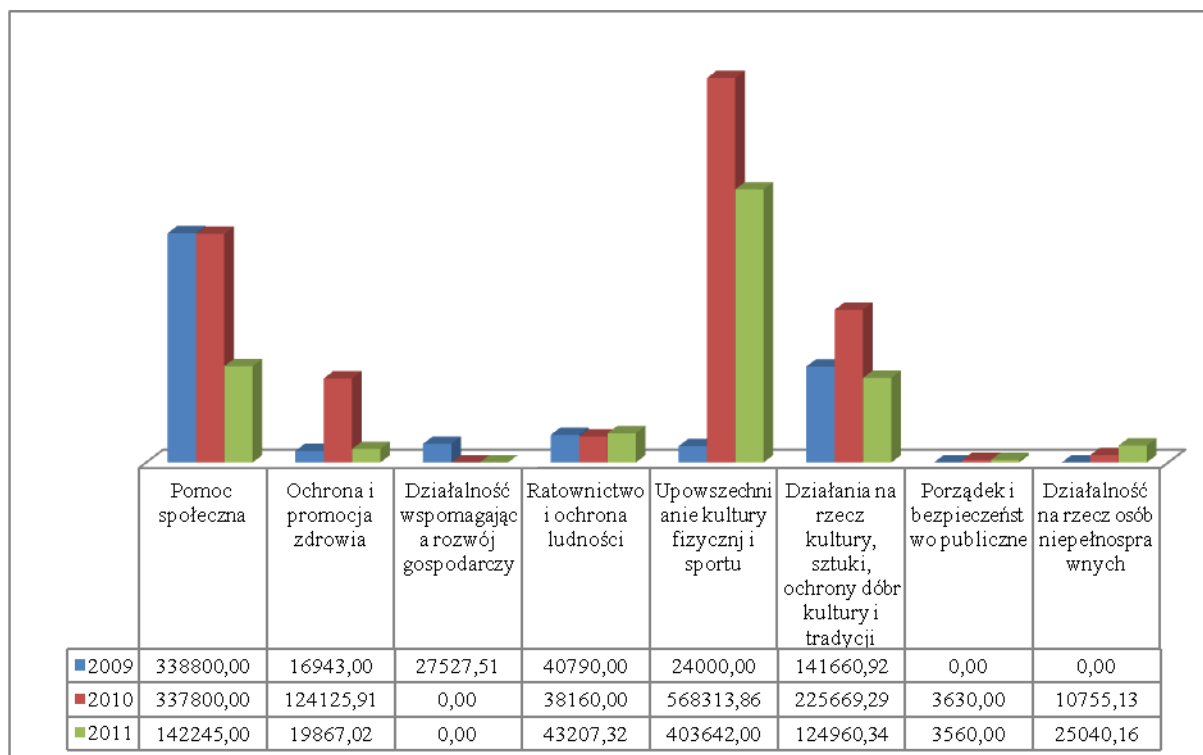
i tradycji. Jednocześnie w tych obszarach organizacje pozarządowe zaangażowały najwięcej własnych środków na sfinansowanie zaproponowanych zadań publicznych. W tym samym okresie najmniej środków przeznaczono na wspieranie zadań z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Wykres 34. Całkowita wartość wkładu własnego organizacji pozarządowych w poszczególnych obszarach zadaniowych w latach 2009 – 2011 (w PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku.

Wykres 35. Całkowita wartość zrealizowanych w powiecie słupskim zadań w poszczególnych obszarach zadaniowych w latach 2009 – 2011 (w PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku.

Wśród najważniejszych problemów utrudniających funkcjonowanie organizacji pozarządowych można wymienić brak środków finansowych na zatrudnienie kadry zarządzającej, skomplikowane procedury przy aplikowaniu o środki zewnętrzne i brak własnej siedziby. Jednak organizacje pozarządowe, pomimo stosunkowo słabego zaplecza kadrowego i lokalowego, mają ogromny potencjał, który odpowiednio wykorzystany, może przyczynić się do zmniejszenia problemów społecznych w powiecie słupskim.

2.10 Analiza SWOT

W wyniku oceny zdefiniowanych problemów społecznych oraz diagnozy sytuacji społecznej powiatu słupskiego, dokonano analizy SWOT w pięciu obszarach uznanych za dominujące: rynek pracy i edukacja, zdrowie, rodzina i dziecko, społeczeństwo obywatelskie oraz infrastruktura.

Tabela 38. Analiza SWOT powiatu słupskiego w obszarze: rynek pracy i edukacja

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> wysoki odsetek ludności z wyższym wykształceniem; korzystna struktura zatrudnienia; rozwój instytucji rynku pracy; duża dynamika tworzenia nowych podmiotów gospodarczych, pozytywne nastawienie mieszkańców do tworzenia własnych firm; zwiększająca się liczba ofert pracy w branżach zawodowych; wzrost ogólnej liczby osób w wieku produkcyjnym; wzrost oferty usług rynku pracy poprzez pozyskiwanie środków unijnych; wykwalfikowana kadra instytucji rynku pracy i placówek oświatowych; 	<ol style="list-style-type: none"> wysoka stopa bezrobocia; duży udział kobiet w liczbie bezrobotnych; zbyt niska oferta płacy; niewystarczająca liczba miejsc pracy; niestabilna sytuacja na rynku pracy; niewielkie perspektywy dla młodzieży kończącej naukę; niski poziom kwalifikacji zawodowych bezrobotnych; mała liczba podmiotów ekonomii społecznej; niski odsetek osób niepełnosprawnych aktywnych zawodowo; wysoki odsetek bezrobotnych w wieku 25 – 34 lata; spadek liczby uczniów w placówkach oświatowych;
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> rozwój instytucji rynku pracy; dostępność funduszy europejskich; upowszechnienie elastycznych form zatrudnienia mogących służyć aktywizacji zawodowej; promowanie mobilności zawodowej; dostosowanie form i kierunków kształcenia do zapotrzebowania na rynku pracy; rozwój ekonomii społecznej; szeroka oferta szkolnictwa ponadgimnazjalnego; 	<ol style="list-style-type: none"> nieefektywne wydatkowanie środków z UE wysokie koszty pracy; brak świadomości rodziców w zakresie edukacyjnych i kulturalnych potrzeb dzieci; niskie nakłady finansowe na oświatę; brak stabilizacji programowej i organizacyjnej szkół; niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy (nadmierna centralizacja); brak ofert pracy; brak zapewnienia ofert pracy dla osób wchodzących na rynek pracy;

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 39. Analiza SWOT powiatu słupskiego w obszarze: zdrowie - profilaktyka

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. zapewnione ratownictwo medyczne i podstawowa opieka ambulatoryjna; 2. dostęp do niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. niski poziom wiedzy i świadomości społecznej na temat profilaktyki zdrowia; 2. brak konkurencji wśród ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej; 3. niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług zdrowotnych i opiekuńczych;
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. promocja działań profilaktycznych; 2. poprawa współpracy powiatu z samorządami gminnymi w zakresie realizacji projektów dotyczących ochrony i promocji zdrowia; 3. ułatwienie dostępu do placówek ochrony zdrowia; 4. propagowanie zdrowego stylu życia; 5. rosnąca skuteczność prowadząca do podniesienia świadomości mieszkańców i decydentów w zakresie utrzymania i poprawy zdrowia; 6. wzrastająca aktywność instytucji pozarządowych w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia; 7. duże możliwości rozwoju prywatnych usług medycznych i opiekuńczych; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. nieodpowiednie nawyki i przejmowanie złych wzorców rodzinnych; 2. niedostateczna komunikacja i współpraca między samorządami; 3. słabo realizowane i wspierane programy edukacyjno-profilaktyczne; 4. nasilanie się negatywnych procesów demograficznych, w tym starzenie się społeczeństwa; 5. niskie nakłady na opiekę medyczną;

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 40. Analiza SWOT powiatu słupskiego w obszarze: rodzina i dziecko

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. dobrze rozwinięta współpraca PCPR z gminnymi jednostkami pomocy społecznej; 2. sprawnie działające jednostki odpowiedzialne za bezpieczeństwo publiczne; 3. promowanie rodzicielstwa zastępczego; 4. wykwalifikowana kadra pomocy społecznej; 5. wzrost zatrudnienia asystentów rodziny; 6. zwiększenie zakresu usług realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej; 7. systematyczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań pomocy społecznej; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. braki w dostępie do specjalistycznej pomocy; 2. wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej; 3. wzrost liczby rodzin niewydolnych wychowawczo; 4. brak mieszkań chronionych; 5. duża liczba rodzin dysfunkcyjnych; 6. deficyt rodzin zastępczych i wspierających; 7. zjawisko „dziedziczenia” biedy i bezradności społecznej; 8. słaby dostęp osób niepełnosprawnych do usług społecznych;
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego; 2. rozwój rodzicielstwa zastępczego; 3. wykorzystywanie środków europejskich na rozwój usług społecznych; 4. podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy; 5. szerokie partnerstwo instytucji pomocowych; 6. poszerzenie współpracy instytucjonalnej na rzecz wspierania prawidłowego funkcjonowania rodzin i przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym oraz zapobiegania umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. nasilanie się problemów społecznych wynikających z pogorszenia się sytuacji gospodarczej; 2. niewystarczająca współpraca pomiędzy instytucjami pomocowymi; 3. występowanie zjawiska zmęczenia, bezsilności i bezradności społecznej; 4. niski poziom umiejętności wychowawczych rodziców; 5. postępujący kryzys rodziny oraz wzrost przemocy w rodzinie;

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 41. Analiza SWOT powiatu słupskiego w obszarze: społeczeństwo obywatelskie – organizacje pozarządowe

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. oferta licznych, cyklicznych imprez kulturalnych; 2. realizacja programów współpracy NGO z samorządem; 3. zlecanie zadań publicznych do realizacji organizacjom pozarządowym; 4. rosnąca aktywność istniejących organizacji pozarządowych w realizacji zadań usług społecznych; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. niewystarczająca liczba liderów – animatorów, a jednocześnie niedowartościowanie osób wykazujących aktywność społeczną; 2. słabo rozwinięty wolontariat; 3. słabe wsparcie organizacyjne, doradcze i finansowe dla funkcjonujących organizacji pozarządowych; 4. niska aktywność obywatelska; 5. trudności w budowaniu wspólnej reprezentacji organizacji pozarządowych; 5. niewystarczająca profesjonalizacja organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych;
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. wspieranie aktywności i integracji społecznej; 2. wzrost aktywności społecznej; 3. wzrost liczby organizacji pozarządowych oraz promocja ich działań; 4. rozwój aktywności wolontarystycznej; 5. wspieranie organizacji w pozyskiwaniu środków zewnętrznych; 6. zawiązywanie partnerstw międzysektorowych; 7. wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. brak woli samorządów do traktowania NGO jako partnerów; 2. zbyt skomplikowane procedury współpracy NGO z samorządem; 3. brak aktywności społecznej w zakresie tworzenia nowych organizacji pozarządowych;

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 42. Analiza SWOT powiatu słupskiego w obszarze: infrastruktura - dostępność

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. rozwijająca się infrastruktura turystyczna, dobry poziom infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej; 2. likwidowanie barier architektonicznych; 3. funkcjonowanie witryn internetowych jednostek usług publicznych; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. biurokracja – sztywne przepisy utrudniające działalność; 2. zły stan infrastruktury drogowej; 3. brak spójnego układu ścieżek rowerowych oraz słabo rozwinięta ich sieć; 4. słabo rozwinięta infrastruktura komunikacyjna; 5. słabo rozwinięta sieć szerokopasmowego Internetu;
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. budowa ścieżek rowerowych; 2. naprawa i modernizacja dróg; 3. wykorzystywanie środków UE sprzyjających rozwojowi infrastruktury drogowej; 4. przystępowanie do programów mających na celu likwidację barier architektonicznych, komunikacyjnych i transportowych; 5. wzrost liczby połączeń komunikacyjnych; 6. rozbudowa dostępności do Internetu szerokopasmowego; 7. podniesienie sprawności funkcjonowania administracji publicznej poprzez wprowadzenie usługi e-urząd; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ograniczenie dostępności środków UE na naprawę i modernizację infrastruktury drogowej; 2. zmniejszenie nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę; 3. ograniczenie połączeń komunikacyjnych;

Źródło: Opracowanie własne.

3.KIERUNKI ROZWOJU POWIATU

3.1 Wizja rozwoju społecznego

Członkowie zespołu do opracowania projektu strategii w czasie wspólnych prac oraz analizy problemów występujących w powiecie słupskim określili pożądany stopień rozwoju społecznego w perspektywie kolejnych 7 lat, tj. wizję tego rozwoju. Brzmi ona:

Powiat słupski obszarem zrównoważonego rozwoju o dużej atrakcyjności społecznej i aktywności obywatelskiej

Twórcy powyższej wizji za niezwykle ważny uznali poziom życia mieszkańców oraz równy dla wszystkich dostęp do oferowanych dóbr i usług, co w konsekwencji przyczyni się do atrakcyjności powiatu. Na zadowolenie mieszkańców w dużym stopniu wpływa dostęp do edukacji, instytucji i usług pomocowych, pośrednictwa pracy, świadczeń zapewniających bezpieczeństwo i pomoc medyczną, dostępność infrastrukturalna i komunikacyjna.

Działania we wszystkich płaszczyznach życia społecznego będą skuteczne, gdy zaangażują się w nie wszyscy zainteresowani, również mieszkańcy, którzy poprzez swoją aktywność będą mieli znaczący wpływ na rozwój powiatu.

3.2 Cele strategiczne, szczegółowe i zadania do realizacji

Podczas drugiego warsztatu jego uczestnicy zdefiniowali cele i zadania do realizacji ze źródłami finansowania oraz terminami i wskaźnikami monitorowania. Określili pięć celów strategicznych rozwiązywania problemów społecznych na lata 2013 – 2020:

NOWOCZESNY RYNEK PRACY I WYSOKI POZIOM EDUKACJI;

ZDROWE SPOŁECZEŃSTWO;

**SZCZĘŚLIWA RODZINA I SZCZĘŚLIWE DZIECKO;
ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO;
HARMONIJNY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY.**

Dla każdego celu strategicznego grupy robocze określiły po kilka celów szczegółowych.

Tabela 43. Wykaz celów strategicznych i szczegółowych

Lp.	Cel strategiczny	Cel szczegółowy
I.	NOWOCZESNY RYNEK PRACY I WYSOKI POZIOM EDUKACJI	Zwiększenie dostępności do oświaty zgodnie z zainteresowaniami i zdolnościami dzieci i młodzieży w powiązaniu z potrzebami rynku pracy.
		Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych poprzez wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu.
		Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do zasobów rynku pracy.
		Zwiększenie dostępności do rynku pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnie socjalne, zakłady aktywności zawodowej, centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej).
II.	ZDROWE SPOŁECZEŃSTWO	Zwiększenie skuteczności profilaktyki zdrowotnej mieszkańców powiatu.
		Zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców.
		Poprawa współpracy powiatu z samorządami gminnymi.
		Zwiększenie udziału powiatu w ogólnopolskich programach zdrowotnych.
		Ułatwienie dostępności do informacji na temat funkcjonowania placówek ochrony zdrowia.
III.	SZCZĘŚLIWA RODZINA I SZCZĘŚLIWE DZIECKO	Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych oraz do środowiskowych form wsparcia.
		Intensyfikacja działań na rzecz ofiar przemocy i sprawców przemocy.
		Poprawa dostępu osób niepełnosprawnych do usług społecznych.
		Wzrost aktywności mieszkańców powiatu.
		Zwiększenie liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej.
		Zwiększenie dostępności do wsparcia specjalistycznego dla osób sprawujących pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy.
		Intensyfikacja współpracy instytucjonalnej na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
		Podniesienie poziomu usług świadczonych na rzecz dzieci opuszczających pieczę zastępczej.

IV.	ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWALTELSKIEGO	Zwiększenie udziału mieszkańców we współdecydowaniu o kierunkach rozwoju powiatu.
		Intensyfikacja działań na rzecz rozwoju wolontariatu.
		Wspieranie aktywności społecznej.
		Przygotowanie prawne i organizacyjne samorządów z terenu powiatu do współpracy z organizacjami pozarządowymi.
		Poprawa dostępu do informacji na temat funkcjonujących organizacji pozarządowych w powiecie.
		Wspieranie organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych.
		Poprawa współpracy między samorządem powiatowym a gminnym w zakresie działań realizowanych na rzecz sektora pozarządowego.
		Zwiększenie wsparcia merytorycznego dla organizacji pozarządowych.
V.	HARMONIJNA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	Zwiększenie dostępności instytucji użyteczności publicznej.
		Poprawa bezpieczeństwa dróg powiatowych.
		Poprawa infrastruktury komunikacyjnej.
		Poprawa infrastruktury informacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów z warsztatów.

Poniższe tabele zawierają zestawienia zadań do realizacji dla pięciu celów strategicznych oraz przypisanych im celów szczegółowych, wskazują podmioty odpowiedzialne za ich realizację, planowany termin realizacji, wskaźniki monitorujące oraz zakładane źródła finansowania. Podmioty wymienione jako źródło wskaźnika będą zobowiązane do sprawozdawczości z realizacji zaplanowanego zadania.

I. NOWOCZESNY RYNEK PRACY I WYSOKI POZIOM EDUKACJI

Lp.	Cele szczegółowe	Zadania	Podmiot/y odpowiedzialny za realizację /wiodący/	Termin realizacji	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika	Źródło finansowania
1.	Zwiększenie dostępności do oświaty zgodnie z zainteresowaniami i zdolnościami dzieci i młodzieży w powiązaniu z potrzebami rynku pracy	Utworzenie sieci wsparcia dla nauczycieli prowadzących doradztwo edukacyjne w szkołach (wirtualna przestrzeń metodyczna dla szkolnych doradców zawodowych w oparciu o formę e-learningu)	PPP, szkoły z powiatu słupskiego	2013	liczba szkół i nauczycieli objętych siecią wsparcia	PPP	środki własne powiatu
		Dostosowanie form i kierunków kształcenia w placówkach oświatowych do zmieniającego się zapotrzebowania na rynku pracy	WPS, szkoły z powiatu słupskiego	2013-2020	liczba nowoutworzonych kierunków kształcenia i uczniów kończących te kierunki	WPS, szkoły z powiatu	środki własne powiatu
		Współpraca szkół z urzędem pracy i innymi instytucjami świadczącymi usługi rynku pracy w zakresie poradnictwa zawodowego	PUP, PPP, szkoły z powiatu słupskiego	2013-2020	liczba porozumień lub projektów partnerskich, liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie poradnictwa zawodowego, liczba spotkań	PUP PPP	środki własne powiatu, fundusze europejskie
		Organizacja spotkań/warsztatów podnoszących świadomość rodziców w zakresie edukacyjnych i kulturalnych potrzeb dzieci	PPP, szkoły z powiatu słupskiego	2013-2020	liczba zorganizowanych spotkań/warsztatów z rodzicami i rodziców biorących udział w tych spotkaniach	PPP	środki własne powiatu, fundusze europejskie
2.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych poprzez wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez realizację usług i instrumentów rynku pracy	PUP	2013-2020	liczba bezrobotnych aktywizowanych w ramach projektów, bezrobotnych zaktywizowanych w ramach limitu FP, liczba osób, które podjęły pracę w wyniku aktywizacji zawodowej, liczba osób korzystających z poszczególnych instrumentów rynku pracy	PUP	środki własne powiatu, fundusze europejskie

		Tworzenie miejsc pracy w branżach wykorzystujących nowoczesne technologie	PUP, PARR, SIPH, organizacje wspierające przedsiębiorczość	2013-2020	liczba osób bezrobotnych oraz pracodawców objętych wsparciem, liczba utworzonych miejsc pracy	PUP	środki własne powiatu, fundusze europejskie
		Prowadzenie edukacji dla dorosłych, szczególnie w zakresie dostosowania się do nowych zawodów i umiejętności	PUP, szkoły z powiatu słupeckiego, OSZ OHP	2013-2020	liczba zorganizowanych szkoleń zawodowych, osób, które ukończyły te szkolenia	PUP, OSZ OHP	środki własne powiatu, fundusze europejskie
3.	Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do zasobów rynku pracy	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	PUP, PCPR, OSZ OHP	2013-2020	liczba zrealizowanych projektów aktywizujących osoby niepełnosprawne, osób niepełnosprawnych korzystających z doradztwa zawodowego, innego wsparcia aktywizującego	PUP, PCPR, OSZ OHP	środki własne powiatu, środki własne jednostek, fundusze europejskie
4.	Zwiększenie dostępności do rynku pracy dla osób zagrożonych wykluceniem społecznym poprzez rozwój podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnie socjalne, ZAZ, CIS, KIS).	Popularyzacja ekonomii społecznej	WPS, PCPR, PUP, PARR	2014-2020	liczba zorganizowanych kampanii promocyjnych	WPS, PCPR, PUP, PARR	środki własne powiatu, środki własne jednostek, fundusze europejskie
		Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej	WPS, PCPR, PUP, PARR	2014-2020	liczba projektów wspierających tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i liczba powstałych podmiotów	WPS, PCPR, PUP, PARR	środki własne powiatu, środki własne jednostek, fundusze europejskie

Objaśnienie skrótów:

WPS – Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku

PPP – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Słupsku

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku

OHP – Ośrodek Szkolenia Zawodowego Ochotniczych Hufców Pracy w Słupsku

PARR – Pomorska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

SIPH – Słupska Izba Przemysłowo-Handlowa

PARR – Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego

II. ZDROWE SPOŁECZEŃSTWO

Lp.	Cele szczegółowe	Zadania	Podmiot/y odpowiedzialne za realizację /wiodący/	Termin realizacji	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika	Źródła finansowania
1.	Zwiększenie skuteczności profilaktyki zdrowotnej mieszkańców powiatu	Realizacja i wspieranie programów edukacyjno-profilaktycznych oraz promocja działań profilaktycznych	WPS, PSSE, podmioty lecznicze, NGO, placówki oświatowe	2013-2020	liczba realizowanych programów, wspieranych programów, ich uczestników, udzielonych świadczeń, wskaźnik wzrostu lub zmniejszenia zachorowań, liczba materiałów promocyjnych, informacji zamieszczonych na stronach internetowych, akcji, kampanii, informacji w lokalnych mediach	WPS, PSSE, podmioty lecznicze, NGO	środki własne powiatu, środki własne jednostek, fundusze europejskie, dotacje celowe
2.	Zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców	Propagowanie zdrowego stylu życia	WPS, PSSE, placówki oświatowe, NGO	2013-2020	liczba realizowanych programów, akcji, kampanii, prelekcji, spotkań, osób biorących udział w tych programach, akcjach, kampaniach i spotkaniach	WPS, PSSE, podmioty lecznicze, NGO	środki własne powiatu, środki własne jednostek, fundusze europejskie, dotacje celowe
3.	Poprawa współpracy powiatu z samorządami gminnymi	Wymiana informacji w zakresie ochrony i promocji zdrowia	WPS samorządy gminne	2013-2020	liczba informacji umieszczonych na stronie internetowej powiatu oraz przekazanych samorządom gminnym	WPS samorządy gminne	środki własne powiatu, gmin
		Realizacja projektów partnerskich z zakresu ochrony i promocji zdrowia	WPS, PSSE, NGO, podmioty lecznicze, placówki oświatowe, samorządy gminne	2013-2020	liczba wspólnych inicjatyw, podpisanych umów, spotkań, przekazanych informacji	WPS samorządy gminne	środki własne powiatu, gmin, fundusze europejskie, dotacje celowe
4.	Zwiększenie udziału powiatu w ogólnopolskich programach zdrowotnych	Utworzenie bazy ogólnopolskich programów możliwych do realizacji w powiecie	WPS, NGO PSSE, podmioty lecznicze, placówki oświatowe,	2013-2020	liczba zweryfikowanych programów i programów, w których powiat bierze udział	WPS, PSSE, samorządy gminne	środki własne powiatu, gmin, fundusze europejskie, dotacje celowe

		Nawiązanie współpracy z instytucjami realizującymi ogólnopolskie programy zdrowotne	WPS PSSE	2013-2020	liczba porozumień/umów	WPS, PSSE, samorządy gminne	środki własne powiatu, gmin, fundusze europejskie, dotacje celowe,
5.	Ułatwienie dostępności do informacji na temat funkcjonowania placówek ochrony zdrowia	Utworzenie bazy podmiotów udzielających świadczenia zdrowotne mieszkańcom powiatu	WPS, samorządy gminne, Pomorski Oddział Wojewódzki NFZ	2013-2020	liczba podmiotów umieszczonych w bazie i aktualizacji bazy	WPS	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe
		Opracowanie materiałów informacyjnych	WPS	2014-2020	liczba opracowanych i rozdysponowanych ulotek, broszur, itp.	WPS	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe

Objaśnienie skrótów:

WPS – Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku

PPP – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Słupsku

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Słupsku

NGO – organizacja pozarządowa (*z ang. non-governmental organizations*)

III. SZCZĘŚLIWA RODZINA I SZCZĘŚLIWE DZIECKO

Lp.	Cele szczegółowe	Zadania	Podmiot/y odpowiedzialne za realizację /wiodący/	Termin realizacji	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika	Źródła finansowania
1.	Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych oraz do środowiskowych form wsparcia	Świadczenie wsparcia specjalistycznego dla rodzin	PPP PCPR	2013-2020	liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego, udzielonych porad i zatrudnionych specjalistów	PPP PCPR	środki własne powiatu
		Współpraca instytucjonalna na rzecz intensyfikacji usług kierowanych do rodziny	PCPR	2013-2020	liczba spotkań partnerów, zawartych porozumień, wspólnych inicjatyw	PCPR	w ramach budżetów jednostek
2.	Intensyfikacja działań na rzecz ofiar przemocy i sprawców przemocy	Prowadzenie punktu interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy	PCPR	2013-2016	liczba oferowanych usług, osób korzystających ze wsparcia, zatrudnionych specjalistów i udzielonych porad/świadczeń	PCPR	środki własne powiatu, dotacje celowe MPiPS, środki finansowe Norweskiego Mechanizmu Finansowego
		Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy	PCPR	2014-2020	liczba zrealizowanych programów i osób korzystających ze wsparcia	PCPR	dotacja celowa na realizację zadań zleconych powiatowi
3.	Poprawa dostępu osób niepełnosprawnych do usług społecznych	Wspieranie procesu łamania barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych	PCPR	2013-2020	liczba osób korzystających ze wsparcia i udzielonych świadczeń	PCPR	PFRON
		Wspieranie procesu integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem poprzez organizację imprez z udziałem osób niepełnosprawnych oraz działalność szkoleniową	PCPR SOSW DPS-y	2013-2020	liczba zorganizowanych imprez i ich uczestników, zorganizowanych szkoleń i ich uczestników, zawartych umów wspierających organizację imprez i szkoleń dla osób niepełnosprawnych	PCPR SOSW DPS-y	środki własne powiatu, PFRON, fundusze europejskie

4.	Wzrost aktywności mieszkańców powiatu	Organizacja i wspieranie imprez aktywizujących i kulturalnych dla mieszkańców powiatu	WPS CER NGO	2013-2020	liczba zorganizowanych i wspieranych imprez, osób w nich uczestniczących, oferowanych usług kulturalnych	WPS CER	środki własne powiatu, środki z programów, grantów
5.	Zwiększenie liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej	Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej	PCPR	2013-2020	liczba rozpropagowanych materiałów promocyjnych i zorganizowanych kampanii	PCPR	środki własne powiatu
		Organizacja szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej	PCPR	2013-2020	liczba zorganizowanych szkoleń i przeszkolonych kandydatów	PCPR	środki własne powiatu, dotacje celowe
		Utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego lub zlecenie prowadzenia tego zadania	WPS	2013	liczba miejsc w utworzonej placówce	WPS	środki własne powiatu
6.	Zwiększenie dostępności do wsparcia specjalistycznego dla osób sprawujących pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego oraz tematycznych grup wsparcia dla osób sprawujących pieczę zastępczą	PCPR	2013-2020	liczba udzielonych porad, osób korzystających z poradnictwa oraz grup wsparcia i oferowanych form wsparcia	PCPR	środki własne powiatu, dotacje celowe, fundusze europejskie
		Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje wychowawcze osób sprawujących pieczę zastępczą	PCPR	2013-2020	liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów i osób, które ukończyły te szkolenia/warsztaty	PCPR	środki własne powiatu, dotacje celowe, fundusze europejskie
		Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje społeczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	PCPR TND	2013-2020	liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów i dzieci, które ukończyły te szkolenia/warsztaty	PCPR	środki własne powiatu, dotacje celowe, fundusze europejskie
		Organizacja czasu wolnego dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	PCPR TND	2013-2020	liczba zrealizowanych inicjatyw i dzieci objętych wsparciem	PCPR	środki własne powiatu, dotacje celowe, fundusze europejskie
7.	Intensyfikacja współpracy instytucjonalnej na rzecz dzieci	Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	PCPR, PPP, TND OPS-y powiatu śląskiego	2013-2020	liczba spotkań partnerów, zawartych porozumień i wspólnych inicjatyw	PCPR	w ramach budżetów jednostek

	umieszczonych w pieczy zastępczej	Wspieranie usług asystenta rodziny poprzez organizację spotkań edukacyjnych i szkoleń	PCPR, PPP, OPS-y powiatu słupskiego	2013-2020	liczba zorganizowanych spotkań/szkoleń i asystentów rodziny objętych wsparciem	PCPR	środki własne powiatu, fundusze europejskie
8.	Podniesienie poziomu usług świadczonych na rzecz dzieci opuszczających pieczę zastępczej	Wspieranie procesu usamodzielniania wychowanków poprzez organizację szkoleń/warsztatów podnoszących ich kompetencje społeczne oraz zawodowe	PCPR TND	2013-2020	liczba zrealizowanych IPU, zorganizowanych szkoleń i wychowanków biorących udział w tych szkoleniach/warsztatach	PCPR	środki własne powiatu, dotacje celowe, fundusze europejskie
		Utworzenie mieszkania chronionego dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	WPS PCPR	2015-2016	liczba utworzonych chronionych miejsc zamieszkania	WPS PCPR	środki własne powiatu

Objaśnienie skrótów:

WPS – Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku

PPP – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Słupsku

TND – Domy dla Dzieci Towarzystwa „Nasz Dom” w Ustce i Słupsku

OPS – Ośrodki Pomocy Społecznej

CER – Centrum Edukacji Regionalnej w Warcinie

IPU – indywidualny program usamodzielnienia

MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

IV. ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Lp.	Cele szczegółowe	Zadania	Podmiot/y odpowiedzialny za realizację /wiodący/	Termin realizacji	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika	Źródło finansowania
1.	Zwiększenie udziału mieszkańców we współdecydowaniu o kierunkach rozwoju powiatu	Poddawanie aktów prawa miejscowego do konsultacji społecznych	WPS	2013-2020	liczba skonsultowanych aktów prawa miejscowego, zgłoszonych uwag i wniosków	WPS	beznakładowo
2.	Intensyfikacja działań na rzecz rozwoju wolontariatu	Promocja idei wolontariatu oraz podejmowanie inicjatyw partnerskich zmierzających do jego rozwoju	WPS PCPR	2014-2020	liczba wydrukowanych i rozdanych ulotek promujących, spotkań i innych działań promocyjnych, podejmowanych inicjatyw, zawartych porozumień	WPS	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe
3.	Wspieranie aktywności społecznej	Organizowanie spotkań dla potencjalnych liderów lokalnych i promowanie aktywności obywatelskiej	WPS	2013-2020	liczba spotkań i osób w nich uczestniczących, zorganizowanych konkursów i zgłoszonych inicjatyw społecznych	WPS	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe
4.	Przygotowanie prawne i organizacyjne samorządów z powiatu do współpracy z organizacjami pozarządowymi	Powołanie Rady Działalności Pożytku Publicznego Powiatu Słupskiego	WPS NGO	2013-2014	uchwała powołująca Radę Pożytku Publicznego	WPS	środki własne powiatu
		Organizowanie spotkań informacyjnych dla pracowników samorządowych jednostek organizacyjnych w zakresie aspektów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz uregulowań dotyczących działalności pożytku publicznego i wolontariatu	WPS NGO	2013-2016	liczba zorganizowanych spotkań i pracowników biorących w nich udział	WPS	środki własne powiatu, gmin

5.	Poprawa dostępu do informacji na temat funkcjonujących organizacji pozarządowych w powiecie	Stworzenie bazy danych organizacji pozarządowych z podziałem sektorowym i gminnym	WPS	2013-2014	liczba organizacji pozarządowych w bazie danych i aktualizacji danych.	WPS	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe
6.	Wspieranie organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych	Zapewnienie środków na dofinansowanie wkładów własnych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe	WPS	2013-2020	liczba organizacji korzystających z dofinansowania wkładów własnych, ilość środków finansowych przeznaczonych na dofinansowanie wkładów własnych	WPS	środki własne powiatu
		Zawiazywanie partnerstw międzysektorowych	WPS PCPR	2013-2020	liczba realizowanych inicjatyw i zawiązanych partnerstw	WPS PCPR	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe
7.	Poprawa współpracy między samorządem powiatowym a gminnym w zakresie działań realizowanych na rzecz sektora pozarządowego	Przekazywanie do samorządów gminnych aktualnych informacji dotyczących realizowanych działań na rzecz organizacji pozarządowych (konkursy, spotkania)	WPS	2013-2020	liczba przekazanych informacji do samorządów gminnych i zamieszczonych na stronach internetowych	WPS	środki własne powiatu
8.	Zwiększenie wsparcia merytorycznego dla organizacji pozarządowych	Organizowanie spotkań informacyjnych dla organizacji pozarządowych	WPS	2013-2020	liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych, organizacji pozarządowych uczestniczących w tych spotkaniach i przeszkolonych osób	WPS	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe
		Stałe doradztwo dla organizacji pozarządowych	WPS	2013-2020	liczba organizacji pozarządowych korzystających z doradztwa	WPS	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe

Objaśnienie skrótów:

WPS – Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku

NGO – organizacja pozarządowa (*z ang. non-governmental organizations*)

V. HARMONIJNA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Lp.	Cele szczegółowe	Zadania	Podmiot/y odpowiedzialny za realizację /wiodący/	Termin realizacji	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika	Źródło finansowania
1.	Zwiększenie dostępności instytucji użyteczności publicznej	Wspieranie procesu likwidacji barier architektonicznych w instytucjach użyteczności publicznej	WPS	2013-2020	liczba instytucji użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne, liczba zlikwidowanych barier architektonicznych i zrealizowanych projektów	WPS	środki własne jednostek aplikujących, fundusze europejskie, dotacje celowe, PFRON
		Udostępnianie bieżących informacji o usługach społecznych na portalach internetowych jednostek organizacyjnych powiatu	jednostki organizacyjne powiatu	2013-2020	liczba udostępnionych informacji na portalach internetowych i aktualnych kart usług	WPS	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe
2.	Poprawa bezpieczeństwa na drogach powiatowych	Naprawa nawierzchni dróg	ZDP WRPiI	2013-2020	liczba kilometrów naprawionych i zmodernizowanych odcinków dróg	ZDP WRPiI	środki własne powiatu, gmin, fundusze europejskie, dotacje celowe
		Budowa i modernizacja chodników oraz ścieżek rowerowych	ZDP WRPiI	2013-2020	liczba kilometrów wybudowanych i zmodernizowanych chodników i ścieżek rowerowych	ZDP WRPiI	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe
3.	Poprawa infrastruktury komunikacyjnej	Inicjowanie i wspieranie działań zmierzających do poprawy komunikacji publicznej poprzez wzrost liczby połączeń	WKD	2013-2020	liczba podjętych inicjatyw i spotkań	WKD	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe
		Wspieranie procesu likwidacji barier transportowych	WPS	2013-2020	liczba zrealizowanych projektów, złożonych wniosków	WPS	środki własne jednostek aplikujących, fundusze europejskie, dotacje celowe, PFRON

4.	Poprawa infrastruktury informacyjnej	Dostosowanie stron internetowych jednostek organizacyjnych powiatu do potrzeb osób niepełnosprawnych	WPS PCPR jednostki organizacyjne powiatu	2013-2020	liczba stron internetowych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, liczba jednostek organizacyjnych powiatu, które dostosowały strony internetowe do potrzeb osób niepełnosprawnych	WPS PCPR Jednostki organizacyjne powiatu	środki własne powiatu, fundusze europejskie, dotacje celowe
		Wspieranie działań mających na celu zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu	WRPiI	2013-2020	liczba podjętych inicjatyw w celu zwiększenia dostępu do szerokopasmowego Internetu, zawartych w tym celu porozumień	WRPiI	środki własne powiatu, gmin, fundusze europejskie, dotacje celowe

Objaśnienie skrótów:

WRPiI – Wydział Rozwoju Powiatu i Inwestycji Starostwa Powiatowego w Słupsku

WPS – Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku

ZDP – Zarząd Dróg Powiatowych w Słupsku

WKD – Wydział Komunikacji i Drogownictwa Starostwa Powiatowego w Słupsku

WO – Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Słupsku

4. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

4.1 System zarządzania realizacją strategii

System zarządzania realizacją strategii określa organizację, zasady i sposoby jej wdrażania oraz monitorowania. Jest on ważnym i często niedocenianym elementem planowania strategicznego i operacyjnego, który decyduje o dynamice procesu realizacji strategii. Brak sprawnego systemu zarządzania powoduje, że bardzo szybko staje się ona dokumentem „martwym”, a podejmowane działania nie są spójne i zgodne z wypracowanymi założeniami.

System zarządzania realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020 tworzą:

- ✚ Rada Powiatu Słupskiego, która pełni bieżący nadzór nad realizacją strategii, czuwa aby przy tworzeniu budżetu powiatu uwzględniane były działania zapisane w strategii;
- ✚ Zarząd Powiatu Słupskiego, który powołuje zespoły wdrażające, monitorujące i aktualizujące strategię;
- ✚ Starosta Słupski, odpowiedzialny za wdrażanie strategii oraz funkcjonowanie wszystkich zespołów wdrażających, monitorujących i aktualizujących;
- ✚ Zespół ds. wdrażania i monitorowania strategii powołany przez Zarząd Powiatu. W skład zespołu wejdą osoby uczestniczące w procesie budowania strategii (maksymalnie 10 osób). Do zadań zespołu będzie należało monitorowanie oraz okresowa ocena stopnia realizacji zaplanowanych działań, a także analiza zasadności ewentualnej aktualizacji dokumentu;
- ✚ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku jako jednostka o charakterze operacyjnym, pełniąca funkcję koordynatora wdrażania strategii. Do jego zadań będzie należało: gromadzenie dokumentacji związanej z jej wdrożeniem i realizacją, dostarczenie aktualnej wersji strategii wszystkim jej realizatorom, prowadzenie monitoringu w oparciu o otrzymane dane od jednostek realizujących zadania, inicjowanie i organizowanie spotkań zespołu ds. wdrażania i monitorowania strategii, sporządzanie raportów oraz przedkładanie ich Radzie Powiatu;
- ✚ Realizatorzy strategii, tj. jednostki odpowiedzialne za działania zapisane w dokumencie i zobowiązane do składania corocznych sprawozdań koordynatorowi strategii.

4.2 Monitoring i system aktualizacji strategii

Zespół ds. wdrażania i monitorowania strategii po zakończeniu każdego roku budżetowego na podstawie sprawozdawczości jej realizatorów dokona oceny stopnia realizacji strategii, odnosząc się do wskaźników ilościowych określonych w dokumencie dla poszczególnych działań, a także w miarę możliwości – do wskaźników jakościowych. Wyniki oceny będą przedkładane Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku.

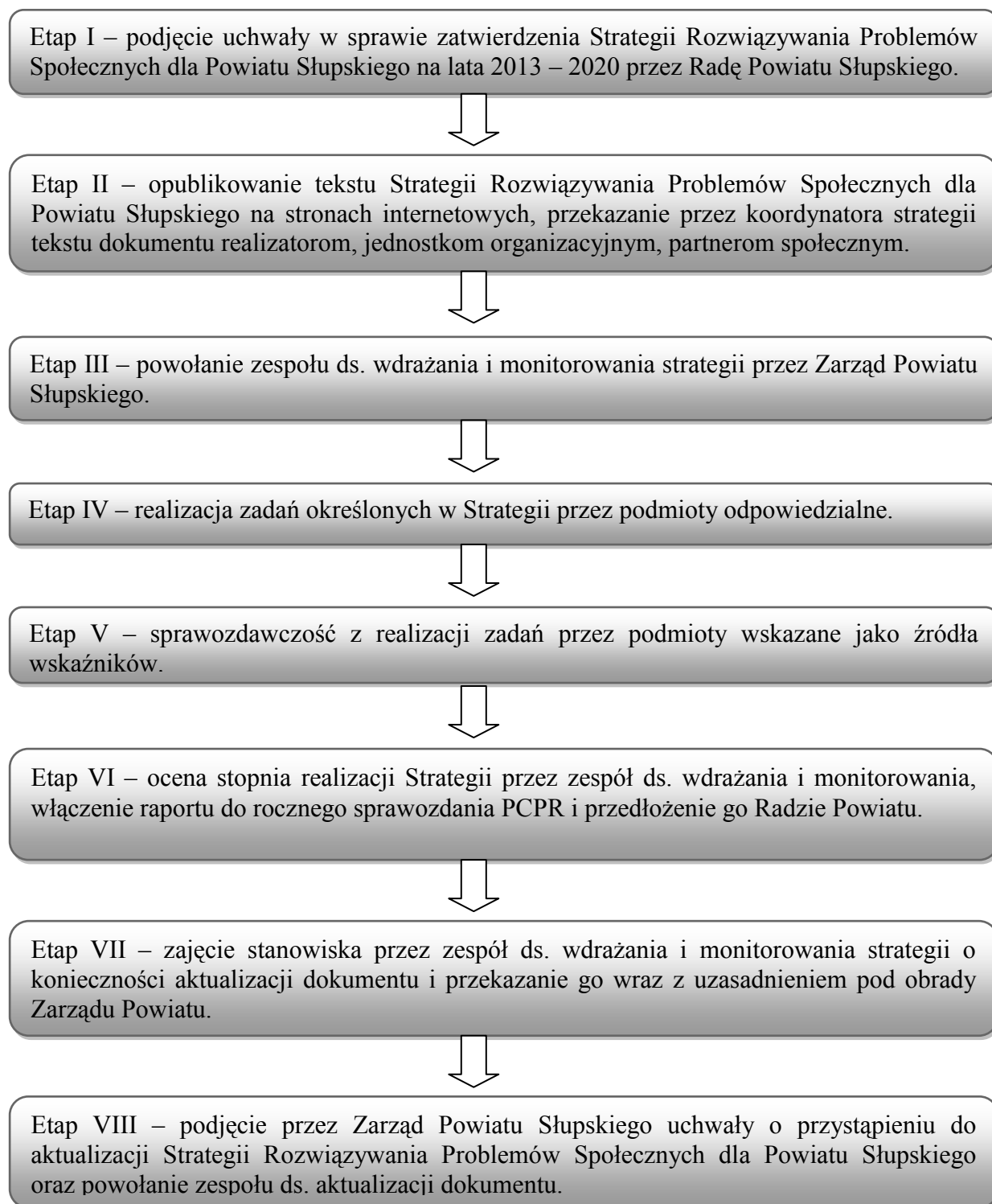
Zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne, trendy, potrzeby i oczekiwania społeczne, a także treści nadrzędnych dokumentów strategicznych lub wytyczne dotyczące źródeł dofinansowań zewnętrznych mogą spowodować konieczność zmian zapisów strategii w okresie jej obowiązywania. Poza obserwowanymi zmianami i trendami społeczno – gospodarczymi na kierunek i zakres dokonywanych aktualizacji powinny wpływać również opinie środowiska lokalnego uzyskiwane z użyciem procedur partycypacyjnych. Dokonując oceny realizacji strategii zespół każdorazowo udzieli odpowiedzi na następujące pytania:

- ✚ Czy problemy społeczne i zdiagnozowane źródła tych problemów są nadal aktualne, czy nie należy ich zmienić lub czy nie pojawiły się nowe, istotne wcześniej nie zgłaszane?
- ✚ Czy sformułowana wizja rozwoju społecznego powiatu jest nadal aktualna?
- ✚ Czy sformułowane cele oraz zadania do realizacji są aktualne, czy nie należy ich rozszerzyć, zawęzić lub sformułować nowe?
- ✚ Czy wskaźniki dla tych działań są właściwie dobrane i nie wymagają zmian?

Po dokonaniu dogłębnej analizy sytuacji oraz oceny jakościowej stopnia realizacji strategii zespół ds. wdrażania i monitorowania strategii zajmie stanowisko w kwestii ewentualnej potrzeby jej aktualizacji. Ostateczną decyzję o rozpoczęciu procesu aktualizacji podejmie Zarząd Powiatu po rozpatrzeniu stanowiska zespołu. Ewentualna zmiana treści strategii będzie dokonywana również w procesie uspołecznionym, podobnym do tego, który towarzyszył jej powstaniu.

Kolejne etapy wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020 przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 2. Etapy wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020

Źródło: Opracowanie własne.

4.3 Źródła finansowania

Środki finansowe na działania zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020 będą pochodzić:

- ✚ z budżetu powiatu słupskiego (w tym budżetów jednostek organizacyjnych powiatu),
- ✚ z budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- ✚ z budżetu państwa na finansowanie realizacji zadań zleconych,
- ✚ z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ✚ z funduszy europejskich,
- ✚ z innych programów i grantów.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki powiatu na bieżącą działalność. Czynnikiem utrudniającym szacowanie źródeł finansowania jest powstawanie dokumentów programowych nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020.

Zakłada się, że cele i działania strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej powiatu słupskiego i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu powiatu w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również kierunkami starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie działalności poszczególnych jednostek. Strategia jest dokumentem nadrzędnym nad tworzonymi programami z zakresu polityki społecznej powiatu. Jej zapisy winny być również uwzględniane przy tworzeniu kolejnych dokumentów długookresowych. W przypadku aktualizacji pozostałych dokumentów strategicznych stosowne zmiany winny być również uwzględniane w niniejszej strategii.

Źródła finansowania winny być również przedmiotem dogłębnej analizy zespołu ds. wdrażania i monitorowania strategii podczas przygotowywania corocznej oceny stopnia jej realizacji. Pojawienie się nowych źródeł lub brak możliwości finansowania zaplanowanych działań mogą być również przesłankami do rozpoczęcia procesu aktualizacji dokumentu.

SPIS TABEL

Tabela 1. Skład zespołu do opracowywania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 - 2020	5
Tabela 2. Skład grup roboczych poszczególnych obszarów tematycznych.....	8
Tabela 3. Stan ludności w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	12
Tabela 4. Ruch naturalny w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	13
Tabela 5. Liczba osób zatrudnionych w jednostkach pomocy społecznej powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011.....	14
Tabela 6. Liczba miejsc w środowiskowych domach samopomocy w latach 2009 – 2011	15
Tabela 7. Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011	16
Tabela 8. Liczba gospodarstw domowych w powiecie słupskim i województwie pomorskim w latach 2009 – 2010.....	16
Tabela 9. Przyczyny przyznawania pomocy społecznej w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	18
Tabela 10. Analiza zgłaszanych przez pracodawców wolnych miejsc pracy w wybranych branżach w latach 2009 – 2011.....	23
Tabela 11. Liczba osób zatrudnionych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011.....	24
Tabela 12. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w powiecie słupskim zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2009 – 2011	24
Tabela 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	25
Tabela 14. Stosunek osób niepełnosprawnych z powiatu słupskiego do ogółu mieszkańców powiatu w 2002 roku	25
Tabela 15. Liczba i cel złożenia wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności przez osoby powyżej 16 roku życia w latach 2009 – 2011	27
Tabela 16. Liczba i cel złożenia wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności przez osoby poniżej 16 roku życia w latach 2009 – 2011.....	27
Tabela 17. Liczba wydanych orzeczeń przez Zespół Orzekający Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Słupsku w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012	28
Tabela 18. Udzielone dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku w latach 2009 – 2011	29
Tabela 19. Liczba rodzin zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	30

Tabela 20. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	31
Tabela 21. Podział rodzin zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011 ze względu na liczbę dzieci w nich umieszczonych	32
Tabela 22. Wiek dzieci pozostających w rodzinach zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	32
Tabela 23. Wiek rodziców zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	33
Tabela 24. Interwencje domowe i przypadki użycia przemocy w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	40
Tabela 25. Środki karne zastosowane wobec sprawców przemocy w rodzinie w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	41
Tabela 26. Liczba przestępstw w powiecie słupskim i ich stopień wykrywalności w latach 2009 – 2011	42
Tabela 27. Przestępstwa narkotykowe w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	42
Tabela 28. Przestępstwa popełniane przez nieletnich w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	43
Tabela 29. Zestawienie wykroczeń popełnianych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011 .	43
Tabela 30. Liczba zakładów opieki zdrowotnej w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	44
Tabela 31. Zatrudnienie w zakładach opieki zdrowotnej w powiecie słupskim w porównaniu do województwa pomorskiego w latach 2009 - 2011	44
Tabela 32. Liczba aptek i punktów aptecznych wraz z zatrudnieniem farmaceutów w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	45
Tabela 33. Stan zdrowia osób w wieku powyżej 19 roku życia będących pod opieką lekarza rodzinnego w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	46
Tabela 34. Stan zdrowia osób w wieku poniżej 18 roku życia będących pod opieką lekarza rodzinnego w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	47
Tabela 35. Liczba uczniów w poszczególnych placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat słupski w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012	49
Tabela 36. Liczba zatrudnionych nauczycieli w osobach i etatach w poszczególnych placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat słupski w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012	50
Tabela 37. Liczba wydanych orzeczeń i opinii o potrzebie kształcenia specjalnego i indywidualnego w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012	51
Tabela 38. Analiza SWOT powiatu słupskiego w obszarze: rynek pracy i edukacja	55
Tabela 39. Analiza SWOT powiatu słupskiego w obszarze: zdrowie - profilaktyka	56

Tabela 40. <i>Analiza SWOT powiatu słupskiego w obszarze: rodzina i dziecko</i>	57
Tabela 41. <i>Analiza SWOT powiatu słupskiego w obszarze: społeczeństwo obywatelskie – organizacje pozarządowe</i>	58
Tabela 42. <i>Analiza SWOT powiatu słupskiego w obszarze: infrastruktura - dostępność</i>	59
Tabela 43. <i>Wykaz celów strategicznych i szczegółowych</i>	61

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. <i>Mapa powiatu słupskiego z podziałem na gminy</i>	11
Rysunek 2. <i>Etapy wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020</i>	76

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. <i>Liczba ludności w powiecie słupskim z podziałem na płeć w latach 2009 – 2011</i> ...	12
Wykres 2. <i>Liczba zgonów i urodzeń w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011</i>	13
Wykres 3. <i>Liczba rodzin i osób w rodzinach z powiatu słupskiego korzystających z pomocy społecznej w latach 2009 – 2011</i>	17
Wykres 4. <i>Przyczyny przyznawania pomocy społecznej w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011</i>	18
Wykres 5. <i>Stopa bezrobocia w powiecie słupskim na tle województwa pomorskiego i kraju w latach 2009 – 2011</i>	19
Wykres 6. <i>Udział procentowy liczby kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie osób bezrobotnych z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011</i>	20
Wykres 7. <i>Wiek osób bezrobotnych z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011</i>	20
Wykres 8. <i>Wykształcenie osób bezrobotnych z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011</i>	21
Wykres 9. <i>Liczba osób bezrobotnych z powiatu słupskiego wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2009 – 2011</i>	22
Wykres 10. <i>Liczba pozyskanych ofert pracy w latach 2009 – 2011</i>	22
Wykres 11. <i>Udział procentowy liczby zatrudnionych kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie osób zatrudnionych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011</i>	24
Wykres 12. <i>Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie słupskim w podziale na grupy wiekowe (wg danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności 2002 r.)</i>	26
Wykres 13. <i>Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu korzystających z pomocy społecznej z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011</i>	26

Wykres 14. Liczba złożonych wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w latach 2009 – 2011	27
Wykres 15. Liczba wydanych orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w latach 2009 – 2011	28
Wykres 16. Liczba dzieci z powiatu słupskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych w innych powiatach w latach 2009 – 2011	31
Wykres 17. Wiek dzieci pozostających w rodzinach zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	32
Wykres 18. Wiek rodziców zastępczych w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	33
Wykres 19. Dzieci posiadające aktualne skierowanie do Domów dla Dzieci Towarzystwa „Nasz Dom” w latach 2009 – 2011 z uwzględnieniem wieku dzieci.....	34
Wykres 20. Dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w innych powiatach w latach 2009 – 2011, z uwzględnieniem wieku dzieci	35
Wykres 21. Wiek dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo – wychowawczych w latach 2009 – 2011	35
Wykres 22. Liczba przyjętych zgłoszeń dotyczących przemocy przez ośrodki pomocy społecznej z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011	36
Wykres 23. Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu problemu przemocy w rodzinie w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	37
Wykres 24. Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie, w której równocześnie występuje problem alkoholizmu w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	37
Wykres 25. Liczba spraw dotyczących przemocy skierowanych do sądu przez ośrodki pomocy społecznej z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011	38
Wykres 26. Liczba Niebieskich Kart wypełnionych przez ośrodki pomocy społecznej oraz jednostki policji z powiatu słupskiego w latach 2009 – 2011	38
Wykres 27. Liczba osób i rodzin korzystających z całodobowej pomocy Domu Interwencji Kryzysowej w latach 2009 – 2011	39
Wykres 28. Liczba pokrzywdzonych dzieci, kobiet i mężczyzn w powiecie słupskim w latach 2009 – 2011	40
Wykres 29. Liczba lekarzy ogółem przypadająca na 1000 mieszkańców w latach 2009 – 2011	45
Wykres 30. Liczba pielęgniarek i położnych ogółem przypadająca na 1000 mieszkańców w latach 2009 – 2011.....	45

Wykres 31. Łączna liczba uczniów w placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat słupski w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012.....	48
Wykres 32. Łączna liczba zatrudnionych nauczycieli w osobach i etatach w placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat słupski w latach szkolnych 2009/2010 – 2011/2012	50
Wykres 33. Całkowita wartość dotacji przyznana organizacjom pozarządowym w latach 2009- 2011 na realizację zadań publicznych powiatu słupskiego.....	52
Wykres 34. Całkowita wartość wkładu własnego organizacji pozarządowych w poszczególnych obszarach zadaniowych w latach 2009 – 2011	53
Wykres 35. Całkowita wartość zrealizowanych w powiecie słupskim zadań w poszczególnych obszarach zadaniowych w latach 2009 – 2011	54

ZAŁĄCZNIK

Informacja o wynikach konsultacji z mieszkańcami powiatu słupskiego „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na Lata 2013 – 2020”

W dniu 14 marca 2013 roku Zarząd Powiatu Słupskiego skierował do konsultacji projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2015.

Konsultacje przeprowadzono w formie ankiety poprzez jej zamieszczenie wraz z projektem Strategii w Biuletynie Informacji Publicznej i stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Słupsku oraz stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku. Ponadto informacja o konsultacjach wraz z formularzem ankiety i projektem Strategii przesłana została do urzędów gmin powiatu słupskiego, współpracujących organizacji pozarządowych oraz członków zespołu ds. opracowywania strategii rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu słupskiego na lata 2013 – 2020.

Do wzięcia udziału w konsultacjach uprawnione były osoby posiadające czynne prawo wyborcze, zamieszkałe w powiecie słupskim i wpisane do rejestru wyborców w gminie, na terenie której mieszkają.

W terminie do dnia 05 kwietnia 2013 r. na podany w informacji adres mailowy oraz adres siedziby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku wpłynęły łącznie 23 ankiety konsultacyjne, z czego tylko w jednej zgłoszone zostały propozycje zmiany do projektu Strategii. Za przyjęciem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020 opowiedziało się 22 mieszkańców powiatu, jedna osoba wstrzymała swój głos.

Dnia 25 marca 2013 r. do siedziby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku wpłynęła jedna ankieta, w której zgłoszono dwie propozycje zmiany do projektu Strategii, jn.:

1. Propozycja zmiany do rozdziału 2, pkt 2.2 – o następującej treści: „Pracownicy ŚDS w Rumsku, Potęgowie i Gardnie Wielkiej wchodzi w strukturę zatrudnienia OPS – brak wzmianki na ten temat przy omawianiu zatrudnienia”.

Po skonsultowaniu powyższej propozycji zmiany, proponuje się ją uwzględnić i skorygować dane przedstawiające stan zatrudnienia w ośrodkach pomocy społecznej powiatu słupskiego (tabela 5, str. 14).

2. Propozycja zmiany do rozdziału 2, pkt 2.2, tabeli nr 6 – w sprawie liczby miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy w Rumsku. Wskazano, iż w 2009 roku liczba miejsc w ŚDS w Rumsku wynosiła 21, a nie 20.

Po skonsultowaniu powyższej propozycji zmiany, proponuje się jej nie uwzględniać.

Uzasadnienie:

Po zweryfikowaniu uwagi w Ośrodku Pomocy Społecznej w Główniczach, będącym źródłem danych uwzględnionych w projekcie Strategii, stwierdzono prawidłowość informacji wpisanych w dokumencie.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Słupskiego na lata 2013 – 2020 w treści dokumentu wprowadzono jedną zmianę.